

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

Maj 2001

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

- With an english summary

Maj 2001

Budgetoversigt 1, maj 2001

Budgetoversigten udkommer normalt 3 gange årligt – i maj, august og december.

Budgetoversigten indeholder en aktuel status for statens udgifter og indtægter.

I tabeller kan afrunding medføre, at beløbene ikke summer til totalen.

Billedet på omslaget er malet af Olaf Rude og kan ses i Folketingssalen.

Publikationen kan bestilles telefonisk hos:

Schultz Information
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Hjemmeside: www.schultz.dk

eller afhentes hos:

Schultz Erhvervsboghandel
Vognmagergade 7
1120 København K

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
1. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: Schultz Grafisk
Foto: Mogens Bech
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 3.000
Pris: 75 kr. inkl. moms

Trykt publikation:
ISBN: 87-7856-449-2

Elektronisk publikation:
Produktion: Schultz Grafisk
ISBN: 87-7856-450-6

Publikationen kan hentes på Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk

Trykt på svanemærket papir med vegetabiliske farver.
Trykt af J.H.Schultz Grafisk A/S, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	5
2.	Offentlige finanser og finanspolitikken	9
2.1.	Offentlige finanser.....	10
2.2.	Finanspolitikken aktivitetsevirkning	15
2.3.	Strukturel budgetsaldo	17
2.4.	Offentlige finanser i langsigtet perspektiv	20
2.5.	Udviklingen i det offentlige forbrug i 1990'erne.....	22
3.	Statens finanser	27
3.1.	Oversigt over statens finanser	28
3.2.	Statens udgifter	29
3.3.	Statens indtægter	34
3.4.	Statens kapitalposter.....	42
4.	English summary.....	47
4.1.	Introduction.....	48
4.2.	General government finances	50
4.3.	Fiscal stance.....	56
4.4.	General government finances in a long-term perspective	60
4.5.	Central government finances	62
Bilag 1:	Offentlige finanser 2001-2002	
Bilag 2:	Ministerfordelte udgifter, 2002	
Bilag 3:	Afvigelsesanalyse for indtægtsskøn, 2000-2001	

1 INDLEDNING

I 2000 blev fremgangen i den økonomiske aktivitet væsentligt stærkere end forventet. Således blev realvæksten i BNP 2,9 pct. mod ventet 2,4 pct. i decembervurderingen. Den høje vækst blev drevet af store stigninger i eksporten og investeringerne. Derimod udviklede det private forbrug sig meget svagt.

Den høje investeringsvækst i 2000 indikerer, at kapacitetspresset generelt er ganske højt i dansk økonomi. Inflationen er dog aftaget på grund af faldende energipriser, men ligger fortsat over Den Europæiske Centralbanks øvre grænse for prisstabilitet.

Samlet vurderes kapacitetspresset aktuelt at være en anelse større end vurderet i december, selvom den høje vækst i 2000 har været ledsaget af pæne stigninger i produktiviteten. Dansk økonomi er dog fortsat i pæn balance. De generelle lønstigninger er stadigvæk forholdsvis moderate og både betalingsbalancen og den offentlige saldo udviser solide overskud.

Det fremadrettede konjunkturbillede ventes at blive mere afdæmpet med BNP-vækstrater på 1½ pct. i 2001 og knap 2 pct. i 2002, *jf. Økonomisk Oversigt, maj 2001*. De mere afdæmpede vækstudsigter skal ses i lyset af lavere international vækst, der især kan henføres til konjunkturvendingen i USA.

Dansk økonomi er i øjeblikket omtrent i fase med euroområdet. Pengepolitikken – der i kraft af fastkurssamarbejdet følger euroområdets – er derfor overordnet godt tilpasset den danske konjunktursituation. I lyset af de lavere vækstudsigter ventes et lavere renteniveau. Sammen med lavere oliepriser er det lavere renteniveau med til at stimulere det private forbrug.

Som følge af det afdæmpede vækstforløb i 2001 og 2002 forventes det konjunkturbetingede inflationspres at aftage frem mod 2002. Det aktuelle

1. INDLEDNING

---

høje kapacitetspres og risikoen for kapacitetsproblemer tilsiger imidlertid en fortsat høj grad af agtpågivenhed i den økonomiske politik.

I 2001 skønnes finanspolitikken fortsat at bidrage positivt til BNP-væksten svarende til ca. 0,4 pct.enheder. Den samlede økonomiske politik, der tillige indeholder de strukturelle opsparingsvirkninger af Pinsepakken, skønnes dog at have en nogenlunde neutral virkning på den økonomiske aktivitet i 2001.

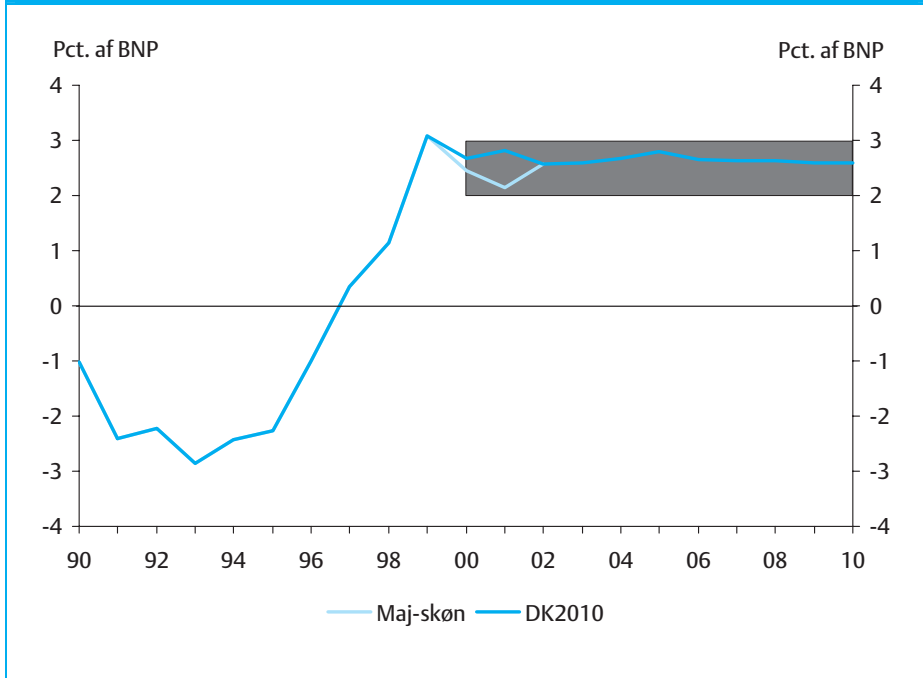
I 2002 følger finanspolitikken linjen i de mellemlistede fremskrivninger, jf. *En holdbar fremtid – Danmark 2010* og *Finansredegørelse 2001*. Det indebærer blandt andet, at det offentlige forbrug forudsættes at stige med 1 pct. Hertil kommer, at skatterne antages at følge den afsluttende indfasning af Pinsepakken. Alt i alt betyder det, at finanspolitikken bidrager svagt positivt til BNP-væksten i 2002.

Det er regeringens mål, at overskuddet på de samlede offentlige finanser skal udgøre 2-3 pct. af BNP i årene frem mod 2010, jf. *En holdbar fremtid – Danmark 2010*. Overskud af denne størrelsesorden indebærer en tilpas hurtig nedbringelse af renteudgifterne, hvilket vil give et nødvendigt bidrag til finansieringen af de i fremtiden stigende udgifter som følge af flere ældre.

I 2000 er det samlede offentlige overskud foreløbig opgjort til 32,1 mia.kr. svarende til 2,4 pct. af BNP. I 2001 skønnes overskuddet imidlertid at falde til omtrent 29 mia.kr. eller 2,1 pct. af BNP. Det ventede overskud i 2001 ligger dermed fortsat inden for den overordnede ramme på 2-3 pct. af BNP, men der er tale om en snæver margin, jf. *figur 1.1*. Det offentlige overskud ventes herefter at stige til godt 36 mia.kr. i 2002, hvilket svarer til 2,6 pct. af BNP.

Det skal bemærkes, at overskuddet i 2001 er påvirket af et ekstraordinært lavt forventet provenu fra pensionsafkastskatten (den tidligere realrenteafgift) som følge af udviklingen i aktiekurserne. I et normalt år vil de offentlige indtægter fra pensionsafkastskatten således være ca. 11-13 mia.kr. mod de godt 4½ mia.kr., der ventes for nuværende.

Figur 1.1. Den offentlige saldo, 1990-2010

Overskuddet på statens såkaldte DAU-saldo blev 30,7 mia.kr. ifølge regnskabet for 2000, hvilket er på linje med det i december skønnede overskud. I 2001 ventes et DAU-overskud på godt 16½ mia.kr. Det er noget lavere end budgetteret på finansloven for 2001. Den væsentligste enkeltårsag hertil er igen, at der ventes et ekstraordinært lavt provenu fra pensionsafkastskatten.

2

OFFENTLIGE FINANSER OG
FINANSPOLITIKKEN

- *De samlede offentlige finanser skønnes at udvise et overskud på omtrent 29 mia.kr. i 2001. I 2002 skønnes overskuddet at stige til godt 36 mia.kr. Det er henholdsvis knap 9 mia.kr. lavere og ca. 1 mia.kr. højere end forventet i december. Skønnet i 2002 er baseret på en finanspolitik, der bidrager svagt positivt til den økonomiske aktivitet.*
- *Finanspolitikken – målt ved finanseffekten – skønnes at bidrage moderat positivt til den økonomiske vækst i 2001. Den samlede økonomiske politik vurderes dog at være neutral i 2001.*
- *Set i et flerårigt perspektiv skønnes den samlede finanspolitik siden 1993 at have neutral virkning på den økonomiske aktivitet i 2001.*
- *Den strukturelle budgetsaldo (den offentlige saldo rensset for konjunkturernes påvirkning) skønnes at stige fra et underskud på ca. 2 pct. af BNP i 1995 til et overskud på omtrent 2 pct. i 2002.*
- *Finanspolitikken er robust set i et langsigtet perspektiv.*

2.1. Offentlige finanser

Ifølge Danmarks Statistiks første version af nationalregnskabet for 2000 udgør overskuddet på den offentlige saldo 32,1 mia.kr., hvilket er ca. 2 mia.kr. mindre end ventet i december, jf. tabel 2.1. Det skyldes lavere indtægter på godt 1½ mia.kr. og højere udgifter på godt ½ mia.kr. i forhold til decembervurderingen.

I 2001 forventes et overskud på den offentlige saldo på godt 29 mia.kr., hvilket svarer til 2,1 pct. af BNP. Det er 8,7 mia.kr. mindre end forventet i december. Det lavere overskud i 2001 kan i hovedsagen henføres til indtægtssiden, herunder særligt til en nedjustering af det forventede provenu fra pensionsafkastskatten, der med virkning fra 2000 har afløst realrenteafgiften.

Tabel 2.1. De offentlige finanser, 1994-2002

Mia.kr., årets priser	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
December	-23,4	-22,8	-10,6	3,9	13,3	37,8	34,3	37,7	35,6
Maj	-23,4	-22,8	-10,6	3,9	13,3	37,8	32,1	29,1	36,4
Heraf: Stat og kommuner	-30,7	-31,2	-19,6	-6,3	1,9	22,3	16,0	10,9	19,6
Sociale kasser og fonde	7,2	8,4	9,0	10,2	11,4	15,5	16,1	18,1	16,8
Maj (pct. af BNP)	-2,4	-2,3	-1,0	0,4	1,1	3,1	2,4	2,1	2,6

Note: For 2000 er der tale om meget foreløbige nationalregnskabstal. I juni offentliggør Danmarks Statistik således reviderede tal for 2000 for de offentlige finanser (den såkaldte maj-version for offentlig forvaltning og service).

Overskuddet på den offentlige saldo skønnes at stige til godt 36 mia.kr. eller ca. 2½ pct. af BNP i 2002, hvilket udgør en lille opjustering i forhold vurderingen i december. Den forudsatte stigning i overskuddet fra 2001 til 2002 kan især henføres et forventet højere provenu fra skat af pensionsafkast.

Skønnet for de offentlige finanser i 2002 er fortsat i vid udstrækning beregningsteknisk baseret på en finanspolitik, der følger linien i de mellemfristede fremskrivninger. Det betyder, at det offentlige forbrug stiger med 1 pct. realt, mens skattesiden følger den afsluttende indfasning af Pinsepakken. Alt i alt bidrager finanspolitikken derfor som udgangspunkt svagt positivt til BNP-væksten i 2002.

En væsentlig del af overskuddet på de offentlige finanser vedrører de sociale kasser og fonde (ATP-fonden, A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond). Det bemærkes, at denne del af overskuddet ikke medvirker til nedbringelse af den offentlige gæld i stat og kommuner.

Som nævnt indebærer majvurderingens skøn for de offentlige finanser i 2001 en nedjustering af overskuddet på 8,7 mia.kr. i forhold til vurderingen i december, *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2. Revision af de offentlige finanser, 2001-2002

Mia.kr., årets priser	2001			2002		
	Dec.	Maj	Ændr.	Dec.	Maj	Ændr.
Udgifter i alt	716,6	718,1	1,5	737,8	735,9	-1,8
Indtægter i alt	754,4	747,2	-7,2	773,3	772,4	-1,0
Offentlig saldo	37,7	29,1	-8,7	35,6	36,4	0,8
Nettorenteudgifter	21,0	21,2	0,2	20,4	19,9	-0,5
Offentlig primær saldo	58,7	50,3	-8,4	56,0	56,3	0,3

Nedjusteringen af overskuddet i 2001 skyldes navnlig lavere forventede indtægter på godt 7 mia.kr., heraf særligt et lavere provenu fra pensionsafkastskatten på knap 6½ mia.kr. Det ændrede skøn herfor kan henføres til et lavere afkast af de pensionsafkastskattepligtiges aktiebeholdninger som følge af fald i aktiekurserne.

Med virkning fra 2001 er skat af pensionsafkast omlagt til en ensartet beskatning på 15 pct. af obligations- og aktieafkast, mens den hidtidige beskatning har udgjort 5 pct. af aktieafkastet og 26 pct. af obligationsafkastet. På lang sigt vurderes omlægningen at være provenuneutral. Omlægningen i retning af lavere skat på renteindtægter og højere skat på aktieafkastet indebærer dog, at provenuet fremover vil kunne variere betydeligt fra år til år som følge af tendensen til en stigende aktieandel i pensionsformuerne og det mere volatile aktiemarked.

Et lavere skøn for selskabsskatten, momsprovenuet og øvrige indirekte skatter bidrager også til nedjusteringen af indtægtssiden i 2001.

Skønnet for de samlede udgifter er opjusteret med 1½ mia.kr. i 2001. Det kan navnlig henføres til forventede højere udgifter til indkomstoverførsler blandt andet som følge af et højere skøn for ledigheden og for antallet af

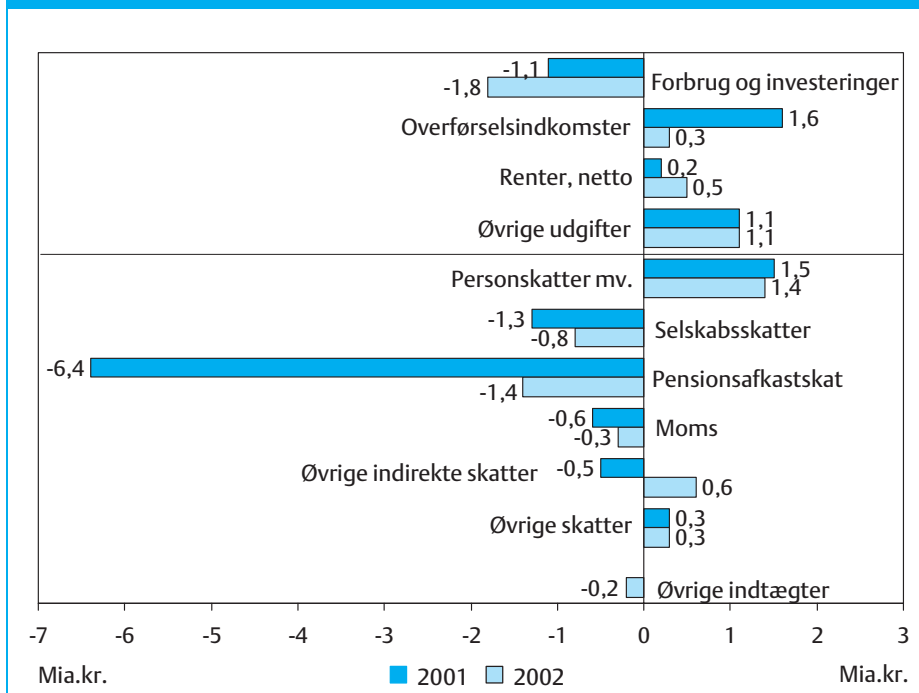
2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

sygedagpengemodtagere. Dertil kommer en opjustering af de øvrige udgifter, herunder blandt andet subsidier.

I 2002 er den offentlige saldo opjusteret med godt $\frac{3}{4}$ mia.kr., hvilket kan tilskrives en noget større nedjustering af de offentlige udgifter end af de offentlige indtægter. En mere afdæmpet prisudvikling end forudsat i december forventes at medføre lavere udgifter til det offentlige forbrug, mens indtægter fra pensionsafkastskatten er nedjusteret som følge af forventede lavere pensionsformuer.

De væsentligste ændringer i skønnene for 2001 og 2002 er angivet i *figur 2.1*, mens der henvises til en mere detaljeret oversigt i *bilag 1* og en nøjere kommentering i *boks 2.1*.

Figur 2.1. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2001-2002

Note: Over stregen svarer positive tal i figuren til saldoforværringer, idet der er tale om offentlige udgifter. Under stregen svarer positive tal til saldoforbedringer, idet der er tale om offentlige indtægter.

Boks 2.1. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2001 og 2002

De væsentligste ændringer i skønnet for de offentlige udgifter og indtægter siden vurderingen i december kan opsummeres på følgende vis:

Udgifterne til *offentligt forbrug og investeringer* er samlet set nedjusteret med godt 1 mia.kr. i 2001 og knap 2 mia.kr. i 2002 – især som følge af ændrede skøn for det offentlige forbrug. Det lavere forbrugsskøn i 2001 afspejler en nedjustering af den forventede vækst i den offentlige beskæftigelse fra 10.000 til 7.000 personer, blandt andet som følge af en vis træghed med etableringen af servicejobs. Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes nu at ville udgøre 1,9 pct. i 2001 mod 2,2 pct. i december. I 2002 forudsættes realvæksten i det offentlige forbrug på 1 pct. derimod at være uændret. Nedjusteringen af skønnet i 2002 skyldes således, at prisudviklingen for det offentlige forbrug forventes at blive mere afdæmpet end forudsat i december.

Udgifterne til *overførselsindkomster* er opjusteret med godt 1½ mia.kr. i 2001 og med godt ¼ mia.kr. i 2002. Det skyldes især højere skøn for ledigheden og for antallet af sygedagpengemodtagere. I modsat retning trækker lavere udgifter i 2002 som følge af et lavere skøn for satsreguleringsprocenten.

Renteudgifterne, netto er opjusteret med knap ¼ mia.kr. i 2001 og ½ mia.kr. i 2002. Lavere statslige renteindtægter fra statens konto i Nationalbanken og fra Den Sociale Pensionsfond (DSP) er de væsentligste forklaringer til det ændrede skøn i 2001, mens ændringen i skønnet for 2002 kan henføres til et forventet lavere udbytte fra DONG og lavere statslige renteindtægter fra DSP.

Provenuet fra *personskatter mv.* er opjusteret med ca. 1½ mia.kr. årligt i 2001 og 2002. Det skyldes en betydelig opjustering af kildeskatterne, hvilket primært som følge af indarbejdelsen af højere niveauer for lønsummen og de selvstændiges indkomster i 2000, der er videreført i 2001 og 2002. Dertil kommer, at der forventes højere provenuer fra ejendomsværdiskatten.

Selskabsskatteprovenuet er nedsat med henholdsvis godt 1¼ mia.kr. i 2001 og med godt ¾ mia.kr. i 2002. Det lavere forventede provenu i 2001 kan i hovedsagen henføres til en nedjustering af de ordinære rater for 2001. I 2002 skyldes nedjusteringen lavere provenuer fra de kulbrinteskattepligtige selskaber primært som følge af forventede lavere oliepriser.

Der er sket en markant nedjustering af provenuet fra *skat af pensionsafkast* på knap 6½ mia.kr. i 2001 og ca. 1½ mia.kr. i 2002. Det kan navnlig tilskrives, at de skønnede provenuer fra aktieskatten er nedsat i begge år i lyset af de betydelige fald i aktiekurserne

De skønnede *momsprovenuer* er nedjusteret med godt ½ mia.kr. i 2001 og med godt ¼ mia.kr. i 2002. Nedjusteringen skyldes, at der forventes en lidt mere afdæmpet vækst i momsgrundlaget end forudsat i december – i 2001 som følge af en generelt mere afdæmpet økonomisk vækst og i 2002 som følge af ændringer i privatforbrugets sammensætning.

Provenuet fra de *øvrige indirekte skatter* skønnes at blive ½ mia.kr. lavere i 2001 og godt ½ mia.kr. højere i 2002. Nedjusteringen i 2001 kan især henføres til et forventet lavere provenu fra registreringsafgiften som følge af en yderligere afmatning i salget af nye biler. Opjusteringen i 2002 skyldes primært et højere forventet provenu fra ejendomsskatterne.

Forbedringen af de offentlige finanser fra 1994 til 2002 afspejler et fald i udgiftstrykket på 9 pct.enheder, *jf. tabel 2.3*. Udgiftstrykket angiver de samlede offentlige udgifter målt i forhold til BNP.

2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

Tabel 2.3. Skatte- og udgiftstryk, 1994-2002

Pct. af BNP	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Ændr. 1994- 2002
Forbrug	25,9	25,8	25,9	25,5	25,7	25,5	24,7	25,0	24,9	-1,0
Overførsler	21,2	20,4	19,8	18,8	18,1	17,5	16,8	17,0	16,8	-4,4
Investeringer	1,8	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	0,0
Renteudgifter	6,7	6,4	6,1	5,7	5,3	4,6	4,1	3,9	3,5	-3,1
Øvrige udgifter	5,4	5,2	5,3	5,3	5,3	5,2	5,0	5,0	5,0	-0,4
Udgiftstryk	61,0	59,6	59,1	57,2	56,1	54,5	52,4	52,7	52,0	-9,0
Persoonskatter mv. ¹⁾	24,8	24,1	23,5	22,5	21,7	21,7	21,3	21,5	21,2	-3,7
Arbejdsmarkedsbidrag	2,7	3,3	3,8	4,4	4,4	4,4	4,3	4,4	4,3	1,6
Pensionsafkastskat ²⁾	1,5	1,3	1,3	1,1	0,8	1,2	0,9	0,3	0,9	-0,6
Selskabsskatter	2,0	2,0	2,3	2,6	2,8	3,0	2,3	2,7	2,7	0,7
Moms	9,6	9,5	9,7	9,8	9,7	9,7	9,5	9,4	9,3	-0,3
Øvrige indirekte skatter	7,6	7,6	7,7	7,9	8,5	8,3	7,6	7,6	7,6	0,0
Øvrige skatter	1,6	1,5	1,6	1,6	1,5	2,1	2,2	2,1	2,1	0,5
Skattetryk	49,9	49,3	49,9	49,8	49,5	50,4	48,2	48,1	48,2	-1,7
Renteindtægter	3,4	3,3	3,4	3,0	3,0	2,5	2,3	2,3	2,1	-1,3
Øvrige indtægter	5,5	4,9	5,0	5,0	4,9	4,9	4,6	4,6	4,5	-1,0
Told mv. til EU ³⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk	58,5	57,3	58,1	57,6	57,2	57,5	54,8	54,8	54,6	-4,0

Note: Opgørelsen er på nationalregnskabsform.

- 1) Persoonskatter mv. indeholder kildeskatter, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift, obligatoriske gebyrer samt andre personlige skatter.
- 2) Indeholder i 1998-2000 også provenuet fra skatten af realafgiftspligtiges aktieafkast.
- 3) Ifølge de nye nationalregnskabsprincipper kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår som følge heraf i skattetrykket. De kategoriseres dog ikke som offentlige indtægter, fordi de tilfalder EU, og indgår derfor ikke i indtægtstrykket.

Det lavere udgiftstryk er en konsekvens af et fald i stort set alle større udgiftsposters andel af BNP, dog særligt i indkomstoverførslerne og renteudgifternes andel. Den gunstige udvikling i beskæftigelsen og det heraf afledte fald i ledigheden er den væsentligste forklaring på faldet i indkomstoverførslerne andel, mens faldende renter i kombination med forbedringen af den offentlige saldo har reduceret renteudgifternes andel.

Skattetrykket, der måler de samlede skatters andel af BNP, skønnes at udvise et fald på ca. 1¾ pct.enheder fra 1994 til 2002. Der forventes tillige et fald i de øvrige offentlige indtægters andel af BNP, således at det samlede indtægtstryk skønnes at falde med 4 pct.enheder i perioden.

I 1999 var skattetrykket særligt højt som følge af navnlig selskabsskatten, skat af pensionsafkast og registreringsafgiften, der er indeholdt i øvrige indirekte skatter. Lavere provenu fra netop disse skatter, herunder blandt andet som følge af en nedsættelse af selskabsskattesatsen fra 34 til 32 pct., bidrager dermed til forklaring af faldet i skattetrykket fra 1999 til 2000.

I 2001 og 2002 forventes et stort set uændret skattetryk i forhold til 2000.

2.2. Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikens umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt, der udgør et skøn over effekten af de finanspolitiske ændringer for den økonomiske vækst – målt ved virkningen på BNP i det år, hvor ændringerne træder i kraft. En positiv finanseffekt angiver, at finanspolitikken øger aktiviteten, mens en negativ finanseffekt er udtryk for, at der sker en afdæmpning af aktiviteten.

Finanseffekten skønnes at blive 0,4 pct. af BNP i 2001, *jf. tabel 2.4*. Herudover bidrager de fortsatte strukturvirkninger på incitamenterne til opsparing som følge af justeringerne af personskatterne i Pinsepakken til en afdæmpning af den økonomiske aktivitet med 0,4 pct. af BNP. Førsteårsvirkningen af den økonomiske politik som helhed er således neutral.

2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

Table 2.4. Finanseffekt, 1994-2001

Aktivitetens virkning, pct. af BNP	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Udgifter i alt	0,4	0,2	0,8	0,0	0,3	0,2	0,0	0,5
Indtægter i alt ¹⁾	0,4	-0,1	-0,1	-0,3	-0,4	-0,2	-0,1	-0,2
Finanseffekt i alt	0,8	0,1	0,7	-0,4	0,0	0,0	-0,2	0,4
Strukturvirkninger ²⁾	-	-	-	-	-0,2	-0,5	-0,5	-0,4
Investerings tiltag	-	-	-	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Finanseffekt mv.	0,8	0,1	0,7	-0,4	-0,5	-0,6	-0,7	0,0

- 1) Både den midlertidige pensionsopsparing til ATP i 1998 og videreførelsen i form af den særlige pensionsopsparing (SP) i 1999 indgår i beregningen af finanseffekten, selv om bruttoprovenuet rent teknisk ikke optræder som en offentlig indtægt i 1998.
- 2) Indeholder både strukturvirkninger som følge af Pinsepakken og ændringer i stempelafgiften.

I forhold til vurderingen i december 2000 er skønnet for finanseffekten i 2001 samlet set uændret. Det uændrede skøn dækker dog over mindre justeringer af bidragene fra både udgifts- og indtægtssiden.

Bidraget fra udgiftssiden skønnes at være lidt lavere end antaget i december. Det skyldes en nedjustering af væksten i det offentlige forbrug, herunder navnlig af væksten i den offentlige beskæftigelse fra 10.000 til 7.000 personer. På udgiftssiden forventes således en samlet finanspolitisk lempelse svarende til et finanseffektbidrag på 0,5, hvor bidraget fra et øget offentligt forbrug udgør 0,4, mens der er et bidrag på 0,1 fra øgede offentlige investeringer på blandt andet sundheds- og folkeskoleområdet.

På indtægtssiden er bidraget til finanseffekten knap -0,2 i 2001, hvor der i december skønnedes et bidrag på godt -0,1. Den marginale ændring kan fortrinsvist henføres til en mindre opjustering af provenuet fra ejendomsværdiskatten. På indtægtssiden bidrager desuden de forskellige initiativer på finansloven, herunder afgiftsforhøjelser, fastholdt personfradrag og rentevirkningen af afkortede kredittider, samt betydningen af stigningen i den gennemsnitlige kommunale skattesats. I modsat retning trækker lempelsen som følge af nedsættelse af bundskatten, der er en del af Pinsepakken.

På baggrund af de foreløbige nationalregnskabstal er finanseffekten i 2000 beregnet til -0,2. Dermed er aktivitetens virkning af finanspolitikken en anelse mere afdæmpet end forventet i december. Det skyldes primært et mindre offentligt forbrug blandt andet som følge af et lavere aktiverings-

omfang inden for arbejdsmarkedspolitikken. På indtægtssiden er bidraget på -0,2 stort set uændret sammenholdt med vurderingen i december.

Niveauet for og væksten i BNP i et givet år er også påvirket af den finanspolitik, der er blevet ført i tidligere år. Den førte finanspolitik i perioden 1993-2000 skønnes at bidrage negativt til BNP-væksten i 2001, således at den lempelse, der udspringer af årets finanspolitik, samlet set udlignes. Målt ved de flerårige aktivitetsvirkninger skønnes finanspolitikken derfor at være neutral i 2001, *jf. tabel 2.5.*

Tabel 2.5. Finanspolitikens flerårige aktivitetsvirkninger, 1993-2001

Virkning i år	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Virkning fra politik år	----- Pct. -----								
1993	0,7	0,7	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
1994		0,8	1,0	1,0	0,9	0,8	0,6	0,5	0,4
1995			0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1
1996				0,7	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3
1997					-0,4	-0,7	-0,9	-0,9	-0,8
1998						0,0	-0,2	-0,4	-0,4
1999							0,0	0,0	-0,1
2000								-0,2	-0,3
2001									0,4
Virkning på BNP-niveau	0,7	1,4	1,6	2,0	1,4	0,6	-0,1	-0,7	-0,7
	----- Pct.enheder -----								
Bidrag til BNP-vækst	0,7	0,8	0,2	0,4	-0,6	-0,8	-0,7	-0,6	0,0

Generelt har finanspolitikken målt ved de flerårige effekter siden 1996 været strammere, end hvad førsteårs-virkningerne (finanseffekten) indikerer. Det skyldes blandt andet, at de indtægtsstramninger, der har finansieret udgiftsforøgelserne, har forsinkede aktivitetsdæmpende virkninger.

2.3. Strukturel budgetsaldo

Stillingen på de offentlige finanser er afhængig af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster –

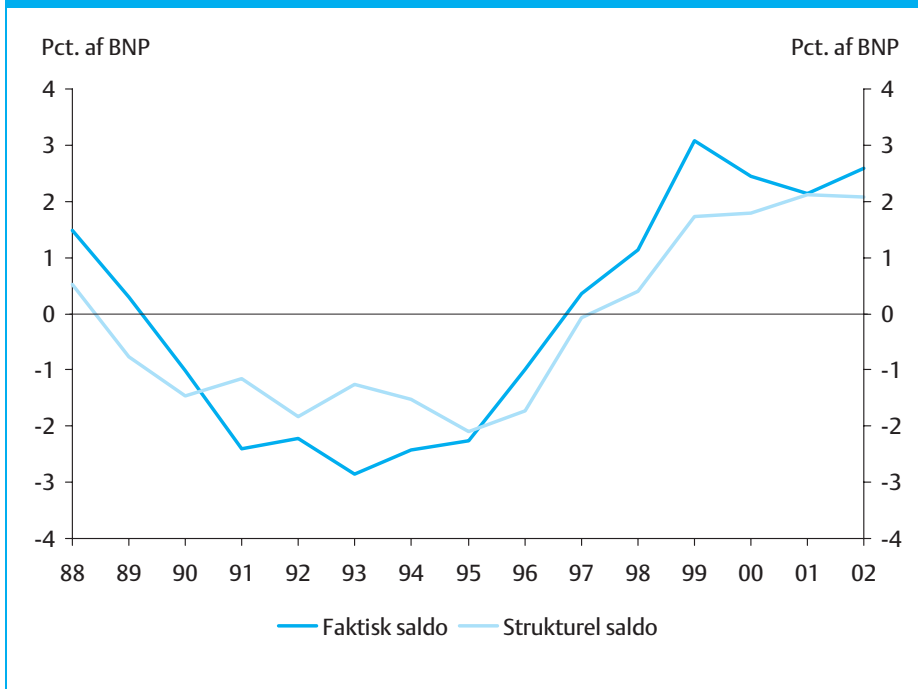
2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

primært som følge af faldende ledighed – har en tendens til at falde. I en højkonjunktur er potentialet for en gunstig udvikling i den offentlige saldo således større end i en periode med forholdsvis lav vækst.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne. Den strukturelle budgetsaldo angiver med andre ord stillingen på de offentlige finanser renset for den givne konjunktursituation.

Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer, der er i økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikkenes stramhedsgrad og den skønnede afvigelse mellem faktisk og strukturel ledighed.

Figur 2.2. Faktisk og strukturel budgetsaldo, 1988-2002

Den strukturelle budgetsaldo er forbedret markant i de seneste år. Siden lavpunktet i 1995, hvor den strukturelle saldo udviste et underskud på ca. 2 pct. af BNP, skønnes de offentlige finanser at blive forbedret strukturelt med omtrent 4 pct.enheder frem mod 2002, jf. figur 2.2. I samme periode skønnes den faktiske budgetsaldo tilsvarende at blive forbedret med godt

4¾ pct.enheder. Overskud på den strukturelle budgetsaldo er en forudsætning for at kunne opnå en reduktion i den offentlige gæld over konjunkturerne.

Forbedringen af den strukturelle saldo kan overvejende tilskrives den opnåede nedbringelse af den strukturelle ledighed som følge af reformer på arbejdsmarkedet, *jf. tabel 2.6*. Den strukturelle ledighed skønnes således at falde fra ca. 10 pct. af arbejdsstyrken i 1995 til omtrent 5½ pct. i 2002. Også de faldende nettorenteudgifter, der er indeholdt i de specielle poster, og i mindre omfang den førte finanspolitik i perioden har bidraget til en forbedring af den strukturelle budgetsaldo.

Tabel 2.6. Den strukturelle budgetsaldo, 1993-2002

Pct. af BNP	Strukturel saldo		----- Ændring som følge af -----				
	Niveau	Årlig ændring	Finanspolitik ¹⁾	Strukturel ledighed ²⁾	Arbejdsudbud ³⁾	Specielle poster ⁴⁾	Andet/residual
1993	-1,2	-	-	-	-	-	-
1994	-1,5	-0,3	-1,1	-0,0	-0,2	0,3	0,8
1995	-2,1	-0,6	0,3	0,4	-0,2	-0,1	-1,0
1996	-1,7	0,4	-0,5	0,6	-0,1	-0,1	0,4
1997	-0,1	1,6	1,2	0,5	-0,2	0,1	-0,0
1998	0,4	0,5	-0,2	0,6	-0,2	0,2	0,1
1999	1,7	1,3	0,9	0,5	-0,1	0,0	0,0
2000	1,8	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1	-0,5
2001	2,1	0,3	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,4
2002	2,1	0,0	-0,2	0,1	0,0	0,2	-0,1
I alt	-	3,3	0,4	3,0	-1,0	0,7	0,1

Note: Metoden anvendt til beregningen af den strukturelle saldo er som udgangspunkt baseret på den af OECD anvendte metode.

- 1) Finanspolitikken er – med enkelte justeringer som eksempelvis korrektion for skat på indkomstoverførsler mv. – givet ved de direkte provenuer anvendt ved beregningen af finanseffekten.
- 2) Den strukturelle ledighed angiver det ledighedsniveau, som er forenelig med en langsigtholdbar inflation.
- 3) Til grund for beregningen ligger arbejdsudbuddet målt i timer.
- 4) Specielle poster indeholder blandt andet nettorenteudgifter, drifts- og kapitaloverførsler og overskud af offentlig virksomhed mv.

2.4. Offentlige finanser i langsigtet perspektiv

Et væsentligt element i den langsigtede strategi er at fastholde et overskud på de offentlige finanser på 2-3 pct. af BNP i de kommende år. Den offentlige gæld vil derved nedbringes og bidrage til at sikre robustheden af de offentlige finanser over for skiftet i befolkningens alderssammensætning i løbet af de næste 30-40 år.

Der er først fra omkring 2010, at antallet af ældre begynder at stige kraftigt. For at kunne imødekomme det fremtidige udgiftspres er det derfor afgørende, at den offentlige gæld nedbringes markant i de kommende 10 år, jf. ”*En holdbar fremtid – Danmark 2010*”, Regeringen, 2001.

Størrelsen af det offentlige overskud nu skal således vurderes i lyset af den offentlige sektors fremtidige forpligtelser – herunder udgifterne til folkepension og pleje til flere ældre.

Korrigeret for disse forpligtelser er den offentlige saldo stort set på det niveau, de langsigtede udfordringer tilsiger, jf. *tabel 2.7*.

Tabel 2.7. Den korrigerede offentlige saldo, 2001

Pct. af BNP	FR2001	Maj-skøn
Faktisk saldo	2,8	2,1
Sociale kasser og fondes saldo	1,2	1,3
Saldo ekskl. sociale kasser og фонде	1,6	0,8
Korrektion for vækst i ældrefolkning	-2,7	-2,5
Korrektion for udskudt skat og aftrapning af ydelser	1,2	1,2
Andre forhold ¹⁾	-1,0	-1,0
Vækst- og inflationskorrektion mv. af gæld	1,2	1,2
Korrigeret offentlig saldo	0,4	-0,2
Bidrag fra konjunkturer (strukturel – faktisk saldo)	-0,6	0,0
Konjunkturrenset korrigeret offentlig saldo ²⁾	-0,2	-0,2

Note: Den korrigerede saldo angiver den faktiske saldo korrigeret for fremtidige demografiske udfordringer, idet skattesatser og udgiftsstandarder er opretholdt på uændret niveau.

- 1) Omfatter blandt andet virkningen af Pinse- og erhvervspakken, skatteprovenu fra olie- og gasudvindingen i Nordsøen samt en ventet reduktion i indtægterne fra selskabsskatten.
- 2) I forhold til tidligere Budgetoversigter og *Finansredegørelse 2001* indgår nu også en korrektion for bidrag for konjunkturerne i beregningen.

Korrektionerne af den faktiske budgetsaldo er foretaget således, at den korrigerede saldo afspejler den lempelse af de offentlige finanser, der kunne foretages, samtidig med at det offentlige fortsat kan finansiere de fremtidige forpligtigelser. I forhold til den samme opgørelse i *Finansredegørelse 2001* (FR2001) er den korrigerede saldo forværret med godt ½ pct.enhed. Det skyldes primært den konjunkturbetingede nedjustering af den faktiske saldo i 2001 – målt ved forskellen mellem den strukturelle og den faktiske saldo. Den konjunkturrensede korrigerede saldo er således uændret i forhold til FR2001.

Beregningen af den korrigerede offentlige saldo indeholder fem elementer.

For det *første* fratrækkes overskuddet i sociale kasser og fonde (primært ATP), der i nationalregnskabet er en del af sektoren offentlig forvaltning og service. Det skyldes, at midlerne i denne delsektor allerede er disponeret via eksisterende lovgivning i form af specifikke fremtidige pensionsudbetalinger mv. Korrektio n for overskuddet i de sociale kasser og fonde reducerer det offentlige overskud i 2001 fra 2,1 pct. til 0,8 pct. af BNP, jf. tabel 2.7.

For det *andet* skal der tages hensyn til den stigning i de offentlige udgifter, der kan forventes på baggrund af den demografiske udvikling, dvs. væksten i ældrebefolkningen. Såfremt finanspolitikken videreføres uden fremtidige ændringer i skattesatser eller udgiftsstandarder mv., svarer den fremtidige merudgift til et årligt træk på de offentlige finanser på ca. 2½ pct. af BNP i 2001. Baggrunden for, at dette bidrag er opjusteret i forhold til FR2001, er blandt andet, at det offentlige forbrug er nedjusteret i majvurderingen, og at væksten i 2002 er opjusteret.

For det *tredje* skal fratrækkes værdien af det offentliges tilgodehavender i form af udskudte skatter i forbindelse med opbygningen af den private pensionsformue. På langt sigt vil disse udskudte skatter medvirke til at forbedre de offentlige finanser, når pensionerne udbetales og beskattes. Ligeledes vil de stigende pensionsudbetalinger, som en konsekvens af gældende regler for aftrapning af sociale ydelser, aflaste de offentlige finanser. Bidraget fra udskudt skat og aftrapning af ydelser svarer til 1,2 pct. af BNP i 2001.

Desuden skal der for det *fjerde* tages højde for, at en del af de offentlige indtægter har midlertidig karakter, jf. ”Andre forhold”. Provenuet fra aktiviteterne i Nordsøen vil eksempelvis forsvinde, når oliereserverne engang

2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

---

slipper op. Desuden vil Pinsepakken og provenuet fra selskabsskatten isoleret set medføre en større forbedring af de offentlige finanser i 2001 end i de efterfølgende år.

Endelig, for det *femte*, skal der tages højde for det forhold, at stigningen i produktion og prisniveau udhuler den offentlige sektors gældsbyrde. De aktuelle skøn for den økonomiske vækst samt udviklingen i prisniveauet indebærer, at et underskud på de offentlige budgetter på 1,2 pct. af BNP i 2001 alt andet lige er foreneligt med en uændret gældskvoté.

Det samlede resultat af denne beregning er, at saldoen på de offentlige finanser i 2001 er omkring det niveau, som de langsigtede udfordringer tilsiger. Det skal bemærkes, at beregningen af den korrigerede saldo er forbundet med en vis usikkerhed, idet beregningen er følsom over for ændringer i de underliggende forudsætninger vedrørende for eksempel den fremtidige demografiske udvikling og befolkningens arbejdsmarkedsdeltaelse. Revisioner i holdbarhedsindikatoren på ½-1 pct.enhed i begge retninger er inden for den almindelige usikkerhed på denne type beregninger.

Den korrigerede saldo må ikke forveksles med den strukturelle budgetsaldo. Fortolkningen af den korrigerede saldo forudsætter således, at de opnåede forbedringer af de offentlige finanser ikke blot er midlertidige konjunkturgevinster.

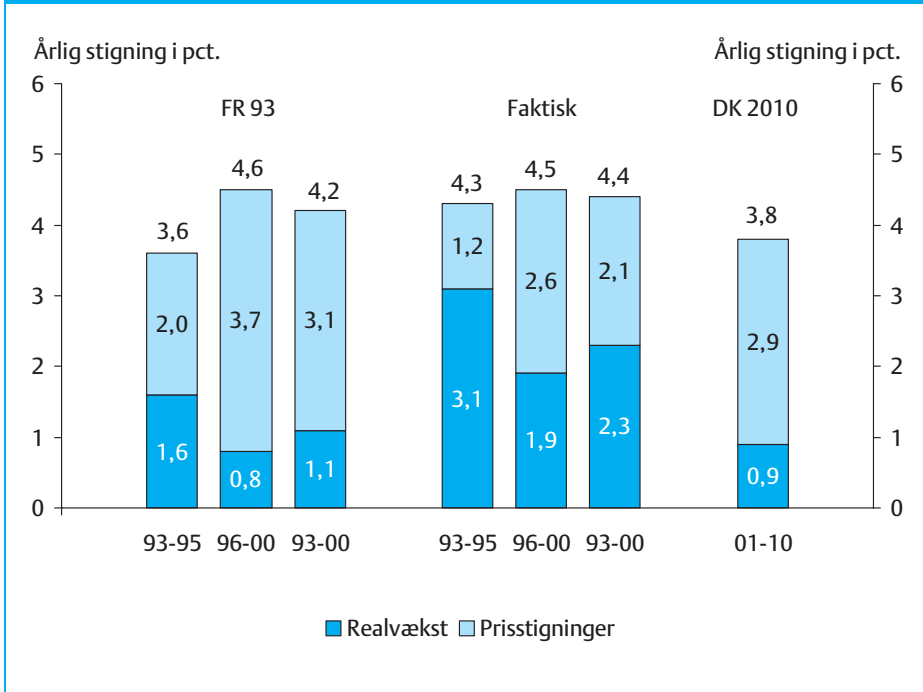
Ved beregningen af den konjunkturrensede korrigerede offentlige saldo er der taget højde for forskellen mellem den faktiske og den strukturelle budgetsaldo.

2.5. Udviklingen i det offentlige forbrug i 1990'erne

I dette afsnit redegøres for hovedresultaterne af en nærmere analyse af udviklingen i det offentlige forbrug i 1990'erne, herunder for det faktiske forløb i forbruget sammenholdt med den forudsatte udvikling ifølge den mellemfristede fremskrivning i *Finansredegørelse 93* (FR93). For en nærmere belysning af udviklingen i det offentlige forbrug henvises til et arbejdspapir, der vil blive offentliggjort på www.fm.dk.

I løbende priser er det offentlige forbrug vokset med i gennemsnit 4,4 pct. om året i perioden 1993-2000, *jf. figur 2.3*. Den nominelle vækst i det offentlige forbrug svarer dermed nogenlunde til den forudsatte nominelle vækst i forbruget på 4,2 pct. årligt i *Finansredegørelse 93* (FR93).

Figur 2.3. Vækst i det offentlige forbrug, 1993-2010

Kilde: *Finansredegørelse 93*, Danmarks Statistik og *En Holdbar fremtid – Danmark 2010*. (DK2010).

Som forudsat i FR93 er realvæksten i forbruget endvidere gradvist aftaget i løbet af perioden. Den årlige realvækst i forbruget er således omtrent halveret fra årene 1993-1995 til årene 1996-2000. I *Danmark 2010* forudsættes der en yderligere afdæmpning af den reale vækst i forbruget til gennemsnitligt 0,9 pct. om året.

Fordelingen af forbrugsvæksten på mængder og priser i Danmarks Statistiks opgørelse i nationalregnskabet har dog været en anden end forudsat i FR93. Sammenholdt med FR93 har realvæksten i forbruget således været højere, hvilket modsvares af væsentligt lavere prisstigninger, herunder navnlig i perioden 1993-1995.

Uanset dette har væksten i det offentlige forbrug ligget inden for en finanspolitisk holdbar udvikling. Den konkrete fordeling af forbrugsudgifterne på mængder og priser spiller således ikke nogen rolle for udviklingen

2. OFFENTLIGE FINANSER OG FINANSPOLITIKKEN

i den offentlige saldo og gæld, der beror på udviklingen i det nominelle forbrug.

Udviklingen i forbrugstrykket, dvs. det offentlige forbrug i forhold til BNP, afhænger ligeledes af udviklingen i det nominelle offentlige forbrug. Forbrugstrykket er siden 1992 reduceret med godt 1 pct.enhed til 24,7 pct. af BNP i 2000, jf. tabel 2.8.

Tabel 2.8. Faktisk og forudsat forbrugstryk, 1992-2000

Pct. af BNP	1992	1993	1999	2000	92-99	92-00	93-00
Faktisk forløb	25,8	26,8	25,5	24,7	-0,3	-1,1	-2,1
FR93	25,2	25,7	23,2	23,1 ¹⁾	-2,0	-2,1	-2,6
Forskel	-	-	-	-	1,7	1,0	0,5

Kilde: *Finansredegørelse 93* og Danmarks Statistik.

1) Det bemærkes, at i *Finansredegørelse 2001* (FR2001) er angivet et forbrugstryk på 24,2 pct. i 2000. Dette hænger sammen med, at der i FR93 er forudsat et fald i forbrugstrykket på 2,6 pct.enheder fra 1993 til 2000 – fra et udgangsniveau på 25,7 pct. i 1993 til et niveau på 23,1 pct. i 2000. Efterfølgende er udgangsniveauet i 1993 revideret til 26,8 pct., dvs. 1,1 pct.enheder højere end forudsat. Tilsvarende er også forudsætningen vedrørende 2000 derfor revideret med 1,1 pct.enheder fra 23,1 til 24,2, jf. FR2001. I FR2001 ses der således kun på forskellen i perioden 1993-2000. Derfor kan forskellen mellem faktisk og forudsat forbrugstryk i denne periode præsenteres ved at sammenligne det beregnede FR93-forbrugstryk på 24,2 pct. med det faktiske forbrugstryk på 24,7 pct. i 2000.

Sammenlignet med perioden 1992-2000 er faldet i forbrugstrykket hen ved dobbelt så stort i årene 1993-2000, men noget mindre, når perioden 1992-1999 betragtes. I lyset af et relativt højt offentligt forbrug og et relativt lavt BNP var forbrugstrykket i 1993 således ekstraordinært højt, mens der i 2000 er tale om et ekstraordinært lavt forbrugstryk som følge af især en kraftig stigning i BNP.

Reduktionen i forbrugstrykket afspejler, at væksten i det offentlige forbrug har været lavere end i økonomien som helhed, og at det offentlige forbrug i dag lægger beslag på en mindre del af den samlede produktion, end det var tilfældet i 1992 og 1993.

Forbrugstrykket er ikke reduceret helt så meget som forudsat i FR93. Det skyldes en anelse højere vækst i det nominelle offentlige forbrug og en noget svagere vækst i nominelt BNP siden 1992 end forudsat i FR93.

Omkring 2/3 af det offentlige forbrug omfatter aflønningen af den offentlige beskæftigelse, der ifølge nationalregnskabet udgør 813.000 personer i 2000, *jf. tabel 2.9.*

Tabel 2.9. Udviklingen i den offentlige beskæftigelse, 1992-2000

Antal, 1.000	1992	1993	1999	2000	92-99	92-00	93-00
Personer	768	771	812	813	44	45	42
Fuldtidsbeskæftigede	705	713	769	770	64	65	57

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Siden 1992 er den offentlige beskæftigelse øget med 45.000 personer, hvilket svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på knap 6.000 personer.

Væksten i beskæftigelsen er dog noget højere, når der tages højde for, at færre arbejder på deltid. Målt i antal fuldtidspersoner er beskæftigelsen således øget med 65.000 siden 1992. Det svarer til en gennemsnitlig vækst på godt 8.000 fuldtidspersoner om året.

I de seneste år er væksten i den offentlige beskæftigelse dog aftaget væsentligt og udgjorde således blot ca. 1.000 personer fra 1999 til 2000 ifølge nationalregnskabet.

Væksten i den offentlige beskæftigelse skal ses i sammenhæng med udbygningen af den offentlige service på de centrale velfærdsområder pleje, sundhed og uddannelse. Serviceudvidelser på disse områder kræver således relativt mere personale end andet offentligt forbrug.

Varetagelsen af de offentlige kerneopgaver inden for pleje og sundhed ligger i amterne og kommunerne, hvor hovedparten af væksten i det offentlige forbrug således har fundet sted, *jf. tabel 2.10.* I årene 1993-2000 kan mere end $\frac{3}{4}$ af væksten i det samlede offentlige forbrug henføres til væksten i amterne og kommunerne.

Tabel 2.10. Sammensætning af realvæksten i det offentlige forbrug på sektorer, 1993-2000

Årligt gnst.	Pct.	Andel af den samlede vækst i forbruget, pct.enheder			
		Stat	Amter og kommuner	Amter	Kommuner
1993-1995	3,1	0,7	2,3	1,6	0,7
1996-2000	1,9	0,4	1,5	0,6	0,9
1993-2000	2,3	0,5	1,8	0,9	0,9

Note: Opgørelsen er påvirket af opgaveomlægninger mellem sektorer, herunder blandt andet oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab i amtsligt regi i 1995.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det offentlige forbrug er vokset mest i amterne, hvilket afspejler prioriteringen af sygehusområdet og øvrige serviceforbedringer på sundhedsområdet. Amternes forbrug udgør ca. 25 pct. af det samlede offentlige forbrug, men amternes andel af den samlede vækst i det offentlige forbrug udgør ca. 40 pct.

3 STATENS FINANSER

- *På statsregnskabet for 2000 er DAU-saldoen opgjort til 30,7 mia.kr. Det er stort set som forventet i december.*
- *Der skønnes nu et DAU-overskud på 16,7 mia.kr. i 2001. Det er ca. 9¼ mia.kr. lavere end budgetteret på finansloven for 2001.*
- *Statens udgifter skønnes at falde med 0,8 mia.kr. i faste priser fra regnskabet for 2000 til finansloven for 2001.*
- *Statens udgifter i 2001 skønnes at være 2,8 mia.kr. større end på finansloven primært på grund af en række betalingsforskydninger og et ændret skøn for udgifterne til sygedagpenge.*
- *Statens indtægter blev ca. 9 mia.kr. højere end budgetteret på finansloven for 2000. I 2001 skønnes indtægterne at blive ca. 6½ mia.kr. lavere end budgetteret på finansloven. Det skyldes primært, at der ventes et ekstraordinært lavt provenu fra pensionsafkastskatten.*
- *Statsgælden ventes at falde fra 48,8 pct. i 1998 til 38,3 pct. af BNP i 2001.*

3. STATENS FINANSER

3.1. Oversigt over statens finanser

På statsregnskabet for 2000 er overskuddet på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – opgjort til 30,7 mia.kr. Overskuddet blev dermed stort set som ventet i december, *jf. tabel 3.1.*

Det stort set uændrede DAU-overskud i 2000 dækker over færre indtægter på ca. 2 mia.kr. og mindreudgifter på godt 2 mia.kr. Førstnævnte hænger primært sammen med lavere indtægter fra moms og pensionsafkastskatten. Mindreudgifterne skyldes i et vist omfang større opsparing og lavere udgifter på socialområdet end skønnet i december. Hertil kommer en ekstraordinær indfrielse af et saneringslån på ca. ½ mia.kr., der indebar en merindtægt på udgiftsbudgettet.

Tabel 3.1. Drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, 2000-2001

Mia.kr., årets priser	2000			2001		
	Dec.	Regnskab	Ændr.	FL	Maj	Ændr.
Indtægter	434,9	432,9	-2,0	439,8	433,3	-6,5
Udgifter	404,3	402,2	-2,2	413,7	416,5	2,8
DAU-saldo	30,5	30,7	0,2	26,1	16,7	-9,3
DAU-saldo (pct. af BNP)	2,4	2,3	-0,1	1,9	1,2	-0,7

Note: Det bemærkes, at siden decembervurderingen er det nominelle niveau for BNP opjusteret med ca. 29 mia.kr. i 2000. Det er årsagen til, at DAU-overskuddet på statsregnskabet for 2000 som andel af BNP er lavere end skønnet i december, selvom DAU-overskuddet på regnskabet målt i kr. er lidt større end ventet i december.

I 2001 skønnes DAU-overskuddet nu at blive 16,7 mia.kr. Det er omtrent 9¼ mia.kr. lavere end budgetteret på finansloven. Den altovervejende årsag hertil er, at statens indtægter skønnes at blive lavere. Især er provenuet fra pensionsafkastskatten nedjusteret som følge af udviklingen i aktiekurserne, *jf. afsnit 3.3.* Samtidig er udgifterne opjusteret en smule, *jf. afsnit 3.2.*

DAU-saldoen er forbedret markant i løbet af de sidste 7-8 år. Det store underskud på knap 48½ mia.kr. i 1993 blev vendt til overskud i 1997, *jf. tabel 3.2.* Statsregnskabet har således udvist overskud de seneste fire år, og der forventes fortsat et overskud i 2001.

Tabel 3.2. Drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, 1993-2001

Mia.kr., årets priser	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
DAU-saldo	-48,4	-39,7	-31,2	-21,5	7,6	31,4	9,1	30,7	16,7
DAU-saldo (ekskl. engangsforb.)	-61,8	-51,8	-42,0	-28,3	-12,6	-3,8	3,2	14,2	10,0
Pct. af BNP									
DAU-saldo	-5,4	-4,1	-3,1	-2,0	0,7	2,7	0,7	2,3	1,2
DAU-saldo (ekskl. engangsforb.)	-6,9	-5,4	-4,2	-2,7	-1,1	-0,3	0,3	1,1	0,7

Det skal bemærkes, at DAU-saldoen som oftest er påvirket af forskellige engangsforhold. Eksempelvis hænger det meget store overskud i 1998 sammen med statens salg af aktier i TeleDanmark. Når der korrigeres for diverse engangsforhold udviste DAU-saldoen først overskud i 1999.

Den underliggende DAU-saldo, dvs. DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold, er ligeledes forbedret mærkbart siden 1993. Det skyldes først og fremmest den gunstige økonomiske udvikling i form af stigende beskæftigelse og stærkt faldende ledighed. Faldende statslige renteudgifter har trukket i samme retning.

I 2001 forværres den underliggende DAU-saldo dog noget. Det hænger blandt andet sammen med, at der ventes en forholdsvis beskeden økonomisk vækst – herunder faldende bilsalg – i 2001. Samtidig forventes en svag stigning i ledigheden.

3.2. Statens udgifter

Opgjort i 2001-prisniveau udgjorde statens udgifter 414,5 mia.kr i 2000. Finansloven for 2001 (FL01) indeholder udgifter for samlet 413,7 mia.kr. Fra statsregnskabet for 2000 til FL01 er der således tale om et reelt udgiftsfald på 0,8 mia.kr.

Maj-skønnet over de statslige udgifter i 2001 er på 416,5 mia.kr. Det svarer til en stigning på 2,8 mia.kr. i forhold til finansloven for 2001.

Fra regnskabet for 2000 til maj-skønnet for 2001 skønnes en real udgiftsstigning på 2,0 mia.kr., jf. tabel 3.3.

Tabel 3.3. De statslige udgifter, 2000-2001

Mia.kr. (2001-PL)	2000		2001		Realvækst 2000-2001	
	Regnskab ¹⁾	FL	Maj	Regnskab-FL	Regnskab-maj	
Ministerfordelte udgifter ²⁾	340,2	340,4	343,1	0,2	2,9	
Øvrige udgifter ³⁾	74,3	73,3	73,4	-1,0	-0,9	
I alt	414,5	413,7	416,5	-0,8	2,0	

- 1) Statens udgifter i 2000 er opregnet til 2001-niveau med de generelle pris- og lønstigninger på 3,1 pct. Opregningen gælder de samlede udgifter – herunder også renteudgifter.
- 2) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.
- 3) Indeholder renter af statsgæld, EU-bidrag og børnefamilieydelse.

Statsregnskabet for 2000

På statsregnskabet for 2000 er de statslige udgifter opgjort til 402,2 mia.kr., *jf. tabel 3.4*. De statslige udgifter blev dermed ca. 2,2 mia.kr. lavere end skønnet i december.

Tabel 3.4. Statens udgifter, 2000

Mia.kr., 2000-priser	FL00	December	Regnskab	Ændring	
				FL00-regn.	Dec.-regn.
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	332,0	332,2	330,0	-2,0	-2,1
Renter af statsgæld	48,3	48,8	48,7	0,4	-0,1
EU-bidrag	13,6	12,5	12,6	-1,0	0,0
Børnefamilieydelse	10,9	10,8	10,8	-0,1	0,0
I alt	404,8	404,3	402,2	-2,7	-2,2

- 1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Mindreudgifterne på regnskabet i forhold til december-skønnet kan delvist henføres til større opsparring på blandt andet Trafikministeriets og Erhvervsministeriets områder og lavere udgifter på socialområdet. Hertil kommer en merindtægt på udgiftsbudgettet på 0,5 mia.kr. som følge af en ekstraordinær indfrielse af et saneringslån til Københavns Kommune.

I forhold til finansloven for 2000 (FL00) udviser statsregnskabet mindreudgifter for ca. 2,7 mia.kr., *jf. tabel 3.4*. De lavere udgifter på de ministerfordelte områder på 2,0 mia.kr. vedrører især arbejdsmarkedspolitikken, servicejob, A-dagpenge og sygedagpenge. Herudover blev udgifterne

til EU-bidrag 1,0 mia.kr. lavere end budgetteret, mens renterne af statsgælden blev 0,4 mia.kr. større end budgetteret.

Statens udgifter i 2001

Med udgangspunkt i ministeriernes rammeredegelelser skønnes de statslige udgifter nu at blive 416,5 mia.kr. i 2001. Det er en opjustering i forhold til FL01 på 2,8 mia.kr., *jf. tabel 3.5*. Opjusteringen vedrører primært en række betalingsforskydninger mv. af teknisk karakter, *jf. nedenfor*.

Tabel 3.5. Statens udgifter, 2001

Mia.kr. (2001-PL)	FL01	Maj	Ændring FL01-maj
Driftsramme	89,4	90,6	1,2
Overførselsramme	247,2	249,1	1,9
Anlægsramme	3,8	3,4	-0,3
Ministerfordelte udgifter i alt ¹⁾	340,4	343,1	2,8
Rente af statsgæld	48,1	48,0	0,0
EU-bidrag	14,0	14,1	0,1
Børnefamilieydelsen	11,3	11,3	0,0
I alt	413,7	416,5	2,8

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Det skal fremhæves, at med virkning fra FL01 er den tidligere driftsramme blevet opdelt i henholdsvis en driftsramme og en overførselsramme, *jf. også boks 3.1 i Budgetoversigten fra august 2000*. Anlægsrammen er uændret.

Driftsrammen indeholder fremover helt overvejende egentlige driftsmæssige udgifter såsom lønninger til statsansatte, køb og salg af varer og tjenester, huslejeudgifter mv. Driftsrammen flugter dermed i store træk med det statslige forbrug, som dette opgøres i nationalregnskabet.

Overførselsrammen indeholder lovbundne udgifter – dvs. typisk indkomstoverførsler – samt erhvervstilskud, bloktilskud til kommunerne og ulandsbistand mv.

Ministerfordelte udgifter i 2001

De konjunkturbetingede udgifter skønnes samlet at blive 0,2 mia.kr. højere end forventet på FL01, jf. tabel 3.6. Det skyldes en opjustering af ledighedsskønnet fra 152.000 til 154.000 personer. Samtidig er skønnet over antallet af personer på børnepasningsorlov justeret ned med 1.200 personer svarende til en mindreudgift på 0,1 mia.kr.

Tabel 3.6. Ministerfordelte udgifter, FL01-maj

	Mia.kr.
<i>Konjunkturbetingede merudgifter:</i>	0,2
- A-dagpenge	0,3
- Børnepasningsorlov	-0,1
<i>Øvrige udgiftsændringer:</i>	1,0
- Sygedagpenge	0,6
- Revalidering inklusiv fleksjob	0,3
- Personlige tillæg til pensionister	-0,2
- Overgangsydelse	0,1
- Præasyindsatsen	0,2
- Danskundervisning	0,1
- Introduktionsprogram for udlændinge	-0,2
- Boligforhold – ydelsesstøtte til alment boligbyggeri	0,3
- Bortfald af taxameterreserven	-0,2
- Naturgas Sjælland, tilbagebetaling af lån (netto)	-0,2
- Øvrige poster	0,2
<i>Betalingsforskydninger</i>	1,5
- Tilsagnsomlægningsteknik	0,1
- Forsvarsforliget	0,5
- Momsudligningsordningen	0,9
- Forbrug af videreførelsesordningen	-
I alt	2,8

Udgifterne til sygedagpenge forventes at være 0,6 mia.kr. højere end på FL01. Det svarer til en merudgift på 15 procent i forhold til det budgettede.

Der forventes merudgifter til revalidering på ca. 0,3 mia.kr. i 2001, hvoraf ca. halvdelen kan henføres til periodiseringer af udbetalingerne til kommunerne. Derimod forventes udgifterne til personlige tillæg og varmetillæg til pensionister at blive lavere end forventet.

Udgifterne til overgangsydelsen skønnes at ligge 0,1 mia.kr. højere end forudsat som følge af et større antal modtagere end forventet.

På udlændingeområdet forventes der merudgifter til præsyndikatsen på 0,2 mia.kr. Merudgifterne skyldes en større tilgang til indkvarteringsystemet i 2001 end forventet. Til gengæld forventes der mindreudgifter til introduktionsprogrammet for udlændinge for ca. -0,2 mia.kr. Disse skyldes lavere aktivitet i kommunerne end forudsat. Det skønnes endvidere, at udgifterne til danskundervisning af flygtninge, der ikke er omfattet af integrationsloven, bliver ca. 0,1 mia.kr. højere end forventet, da flere udlændinge end forventet bliver visiteret til danskundervisning.

Der er skønnet en øget aktivitet til alment boligbyggeri. Ydelsesstøtten forventes således at stige som følge af en opjustering af skønnet for antallet af almene boliger fra 6.000 til 7.000.

På Undervisningsministeriets område forventes der ikke at være behov for den afsatte taxameterreserve på 0,2 mia.kr., som derfor forventes at bortfalde uden forbrug.

Der er indgået en indtægt fra DONG til staten i forlængelse af Naturgas Sjællands overgang til DONG. I forlængelse af overgangen betalte DONG et ekstraordinært afdrag på statens lån til selskabet. Nettoindtægten for staten i 2001 er 0,2 mia.kr.

Som opfølgning på tilsagnsomlægningen skønnes tekniske merudgifter for samlet 0,1 mia.kr. for henholdsvis Fødevareministeriet og Indenrigsministeriets område.

Forsvarsministeriet har som led i Forsvarsforliget adgang til at afholde udgifterne tidligere, hvis de modsvares af mindreudgifter senere i forsvarsforligsperioden. Forsvarsministeriet forventer i 2001 sådanne betalingsforskydninger for knap 0,5 mia.kr.

3. STATENS FINANSER

Derudover forventes der merudgifter i 2001 som følge af momsudligningsordningen med kommunerne for godt 0,9 mia.kr. Ordningen er rammeneutral for staten set i et 3-årigt perspektiv.

Det er i forbrugsskønnet forudsat, at forbruget af videreførte midler i 2001 samlet set er neutralt. På driftsrammen forventes opsparing vedrørende servicejob mv., mens der til gengæld forventes forbrug af opsparing på en række andre områder. På overførselsrammen forventes nettoforbruget af opsparing at være neutralt.

3.3. Statens indtægter

Statsregnskabet for 2000 viste, at statens indtægter blev 2,0 mia.kr. mindre end skønnet i december. I forhold til FL00 blev indtægterne dog 8,9 mia.kr. højere. For 2001 er indtægtsskønnet nedjusteret med 6,5 mia.kr. i forhold til det budgetterede på FL01.

Statens indtægter i 2000

Ifølge regnskabet for 2000 udgjorde statens indtægter 432,9 mia.kr., *jf. tabel 3.7.*

Tabel 3.7. Statens indtægter, 2000					
Mia.kr., løbende priser	FL00	Dec.	Regn- skab	Ændr. FL-regn.	Ændr. dec.-regn.
Personskat til staten, netto	75,8	80,3	80,9	5,0	0,6
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	72,0	71,8	72,6	0,6	0,8
Erhvervsskatter til staten, netto	28,3	31,7	32,4	4,1	0,8
Moms	132,4	135,6	134,2	1,8	-1,4
Registreringsafgift	16,0	14,1	14,1	-1,9	0,0
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	19,9	20,4	20,4	0,5	0,0
Energi- og miljøafgifter	29,0	28,3	27,4	-1,6	-0,9
Tobaks- og alkoholafgifter mv.	18,5	18,7	18,8	0,4	0,1
Pensionsafkastskat mv.	20,5	24,1	22,6	2,1	-1,5
Skatter og sociale bidrag i alt	412,5	424,9	423,5	11,0	-1,5
Øvrige indtægter	11,6	9,9	9,4	-2,2	-0,5
Indtægter i alt	424,0	434,8	432,9	8,9	-2,0

Merindtægterne på statsregnskabet i forhold til FL00 er i overensstemmelse med konjunkturudviklingen, hvor BNP-væksten blev 1,3 pct.enheder højere end ventet i forbindelse med vedtagelsen af FL00 i december 1999, jf. tabel 3.8. Det bemærkes, at mervæksten dækker over større investeringer og eksport, mens privatforbruget derimod blev lavere end ventet. Den ændrede vækstsammensætning påvirker i sig selv indtægterne i nedadgående retning.

Tabel 3.8. Budgetteringsforudsætninger, 2000

	FL00	Maj	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,6	2,9	1,3
Privatforbrug, realvækst i pct.	1,3	-0,2	-1,5
Heraf: Biler	-10,0	-25,0	-15,0
Energi	0,2	-3,9	-4,1
Nydelsesmidler	1,5	1,7	0,2
Forbrugerpriser, vækst i pct.	2,3	3,0	0,7
Momsgrundlag, vækst i pct. ¹⁾	3,5	4,9	1,4
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	4,0	3,7	-0,3
Ledighed, 1.000 personer	165	150	-14
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.712	2.687	-25
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia.kr.	583,0	585,0	2,0
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia.kr.	708,7	712,7	4,0

- 1) Væksten i momsgrundlaget er opjusteret på trods af faldet i det private forbrug. Stigningen kan henføres til øgede investeringer, særligt boligbyggeri, samt øget vækst i de råstofleverende erhverv.

De større indtægter på statsregnskabet for 2000 i forhold til FL00 skyldes især højere provenu fra personskatter og erhvervsskatter. Indtægterne fra moms og pensionsafkastbeskatningen blev ligeledes højere end budgetteret på FL00, mens der kom færre indtægter fra miljø- og energiafgifterne samt øvrige indtægter. Afvigelserne mellem FL00 og statsregnskabet for 2000 er gennemgået mere detaljeret nedenfor.

I forhold til decemberskønnet blev indtægterne på statsregnskabet ca. 2 mia.kr. lavere. Det skyldes først og fremmest mindre indtægter fra moms, miljø- og energiafgifterne samt pensionsafkastskatten. I modsat retning trækker højere indtægter fra personskatter, arbejdsmarkedsbidrag og er-

hvervsskatter. Forskellene mellem decemberskøn og regnskabet for 2000 er der kort redegjort for i *boks 3.1*.

Boks 3.1. De vigtigste forskelle i statens indtægter for 2000 (december-regnskab)

Arbejdsmarkedsbidrag blev på statsregnskabet 0,8 mia.kr. højere end skønnet i december. Grundlaget er – hovedsageligt som følge af større lønsum – opjusteret med 3,3 mia.kr., svarende til et merprovenu på 0,3 mia.kr. Derudover bidrager betalingsforskydninger med 0,5 mia.kr.

I forhold til december-skønnet blev *erhvervsskatterne* 0,8 mia.kr. højere. På baggrund af november-indbetalingerne af selskabsskat er skønnet for den øvrige selskabssektors skat for 2000 opjusteret med 1 mia.kr., mens de kulbrinteskattepligtiges skatter blev 0,3 mia.kr. lavere.

Moms indbragte i 2000 ca. 1,4 mia.kr. mindre end skønnet i december. Skønnet over væksten i momsgrundlaget fra 1999 til 2000 er nedjusteret med 1,1 pct.enhed på grund af lavere vækst i det private forbrug.

Sammenlignet med december-skønnet blev *miljø- og energifgifterne* 0,9 mia.kr. lavere. De mindre indtægter fordeler sig med 0,3 mia.kr. på olieafgiften, 0,4 mia.kr. på kulafgiften og 0,1 mia.kr. på vandafgiften.

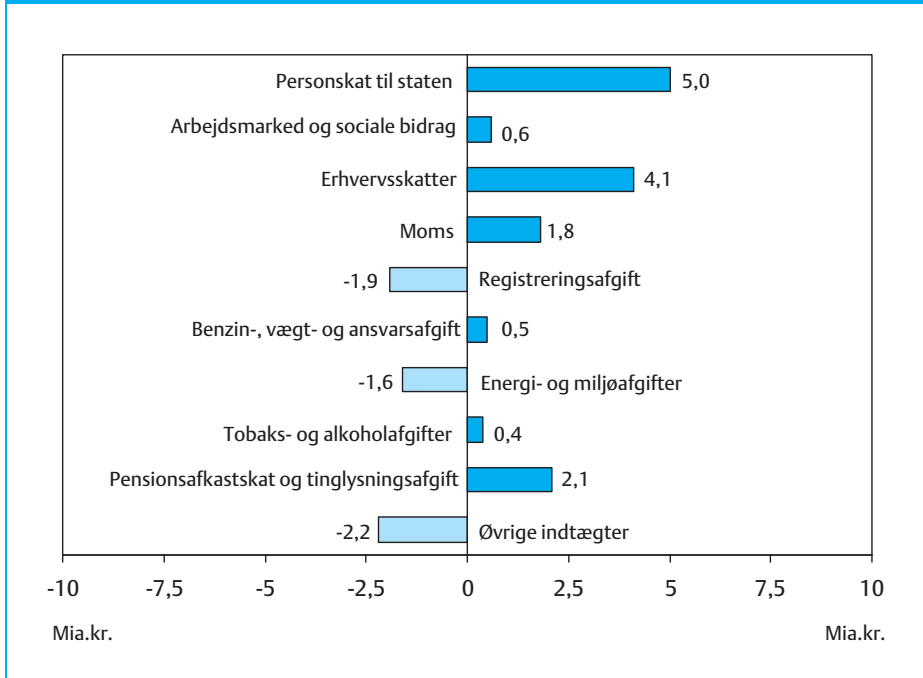
Pensionsafkastskat mv. blev på statsregnskabet 1,5 mia.kr. lavere end skønnet i december.

På statsregnskabet blev *personskatterne* (80,9 mia.kr.) 5,0 mia.kr. højere end budgetteret på FL00. De foreløbige skatter i form af A- og B-skatter bidrager med ca. 1,7 mia.kr., hvilket blandt andet skyldes, at slutskatterne nu skønnes 0,7 mia.kr. større. Derudover bidrager pensionsbeskatningen og boafgiften med hver 0,7 mia.kr. samt udbytteskatten med 0,4 mia.kr.

Ændringer af reglerne vedrørende frivillige indbetalinger som følge af finanslovsaftalerne for 2000 har bevirket en større fremrykning af skattebetalingerne end forventet. De frivillige indbetalinger blev således på statsregnskabet 1,7 mia.kr. større end budgetteret på FL00. Betaling af restskatter og overskydende skat bidrager tilsammen med 0,2 mia.kr. I modsat retning trækker en undervurdering af afregningen til kommunerne på ca. 0,6 mia.kr. Den resterende forskel mellem regnskabet og FL00 skyldes uforudsete betalingsforskydninger.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (72,6 mia.kr.) blev 0,6 mia.kr. større sammenlignet med FL00. Det skyldes merindtægter på 0,6 mia.kr. fra arbejdsmarkedsbidraget, hvoraf godt halvdelen kommer fra et større grundlag og den resterende del fra betalingsforskydninger. Desuden blev proventuet fra lønsumsafgiften 0,2 mia.kr. større, mens der var mindreindtægter på 0,3 mia.kr. fra arbejdsløsheds-kassernes medlemsbidrag.

Figur 3.1. Vigtigste indtægtsforskelle for 2000 (FL-regnskab)

Erhvervsskatterne (32,4 mia.kr.) blev 4,1 mia.kr. højere end budgetteret i FL00. Stigningen skyldes overvejende et større provenu fra olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen, der blev 3,5 mia.kr. højere end ventet.

Det resterende merprovenu på 0,6 mia.kr. dækker over, at acointindbetalingerne fra den øvrige selskabssektor i 2000 blev godt 3 mia.kr. større end ventet, mens afregning af overskydende skat og restskatteafregning blev en nettoudgift på 5,5 mia.kr. mod skønnet 3,5 mia.kr. på FL00. Endelig blev indtægterne fra fondsskatten knap 0,3 mia.kr. mindre end ventet.

Momsindtægterne (134,2 mia.kr.) blev på statsregnskabet 1,8 mia.kr. højere end budgetteret på FL00, svarende til stigningen i momsgrundlaget.

Registreringsafgiften (14,1 mia.kr.) indbragte 1,9 mia.kr. mindre end skønnet på FL00. Det skyldes både et lavere antal solgte biler og et fald i den gennemsnitlige bilpris.

3. STATENS FINANSER

På statsregnskabet er indtægterne fra *benzin-, vægt- og ansvarsafgift* (20,4 mia.kr.) 0,5 mia.kr. højere end budgetteret på FL00. Det dækker over, at provenuet fra vægtafgifterne blev 0,3 mia.kr. højere end skønnet på FL00, mens bøder og parkeringsafgifter blev 0,1 mia.kr. større.

Energi- og miljøafgifter (27,4 mia.kr.) indbragte 1,6 mia.kr. mindre end budgetteret på FL00. Olieafgiften indbragte 0,6 mia.kr. mindre som følge af lavere forbrug på grund af den høje dollarkurs. Kulafgiften indbragte ligeledes 0,6 mia.kr. mindre. Endelig blev provenuet fra svovlafgiften 0,3 mia.kr. mindre end skønnet på FL00. Det skyldes en hurtigere end forventet udfasning af svovlholdige produkter.

Tobaks- og alkoholafgifter mv. (18,8 mia.kr.) indbragte 0,4 mia.kr. mere end budgetteret på FL00. Det dækker over et højere provenu fra told på 0,2 mia.kr. samt flere indtægter fra spilleafgifterne.

Indtægterne fra *pensionsafkastskat og tinglysningsafgift mv.* (22,6 mia.kr.) blev 2,1 mia.kr. højere end budgetteret på FL00. Provenuet fra pensionsafkastskatten blev 3,5 mia.kr. højere end forudsat, primært på grund af højere aktieafkast og dermed aktieskatteprovenu. Tinglysningsafgiften indbragte imidlertid 1,4 mia.kr. mindre end forventet, som følge af nedgang i salg og belåning af fast ejendom samt faldet i bilsalget.

Øvrige indtægter (9,4 mia.kr.) indbragte 2,2 mia.kr. mindre i statsregnskabet end skønnet på FL00. Overførslerne fra Den Sociale Pensionsfond blev 0,8 mindre end forventet, mens udbytteindtægterne fra de statslige aktiebesiddelser og statens renteindtægter hver blev 0,3 mia.kr. mindre. På FL00 blev der budgetteret med et stiftertilgodehavende fra Københavns Havn på 0,8 mia.kr. Tilgodehavende blev ikke udloddet i år 2000.

I modsat retning trækker, at udbytteindtægterne blev 0,4 mia.kr. større end forventet på FL00 og en opjustering på 0,3 mia.kr. af bidraget fra Nationalbanken.

På FL00 blev der budgetteret med en indtægtsreserve på 3,0 mia. På indtægtsbudgettet er der udmøntet for knap 2,5 mia.kr. primært via salg af Københavns Lufthavn og en overførsel fra Hypotekbankens reserve.

Statens indtægter i 2001

Indtægtsskønnet for 2001 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Oversigt, maj 2001*. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er anført i *tabel 3.9*.

Tabel 3.9. Budgetteringsforudsætninger, 2001

	Dec.	Maj	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,8	1,5	-0,3
Privatforbrug, realvækst i pct.	1,3	1,1	-0,2
Heraf: Biler	-5,0	-17,0	-12,0
Energi	2,2	0,5	-1,7
Nydelsesmidler	1,3	0,0	-1,3
Forbrugerpriser, vækst i pct.	2,5	2,1	-0,4
Momsgrundlag, vækst i pct.	2,9	2,4	-0,4
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	3,8	3,8	0,0
Ledighed, 1.000 personer	152	154	2
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.719	2.692	-26
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia.kr.	634,3	646,8	12,5
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia.kr.	738,8	741,3	2,5

Overordnet set er der tale om en mindre gunstig konjunktursituation end vurderet i december. BNP-væksten er nedjusteret med 0,2 pct.enheder, væksten i momsgrundlaget med 0,4 pct.enheder og bilforbruget med 12 pct.enheder. En niveauekorrektion af lønsummerne bidrager dog positivt til udskrivningsgrundlagene. For bundskatten er der herudover foretaget en beregningsteknisk korrektion, svarende til et merprovenu på 0,6 mia.kr.

Udover konjunkturerne skyldes nedjusteringen af statens indtægter i 2001 på 6,5 mia.kr. altovervejende et betydeligt fald i provenuet fra pensionsafkastbeskatningen, jf. *tabel 3.10*. I modsat retning trækker engangsindtægter fra personskatterne som følge af betalingsforskydninger.

Personskatter (81,2 mia.kr.) ventes at indbringe 6,0 mia.kr. mere end skønnet i december. Det afspejler først og fremmest betalingsforskydninger som følge af ændringen af reglerne vedrørende frivillige indbetalinger på FL00, jf. ovenfor. Skønnet over de frivillige indbetalinger i 2001 er således opjusteret med 4,4 mia.kr.

3. STATENS FINANSER

Skønnet over de foreløbige skatter er hævet med 1,7 mia.kr. på baggrund af en opjustering af slutskatteskoennene på 1,3 mia.kr. hvoraf bundskatten bidrager med 0,8 mia.kr., hovedsageligt som følge af en beregningsteknisk korrektion, mens proventet fra mellem- og topskatten er opjusteret med 0,3 mia.kr. og de kommunale skatter med 0,2 mia.kr. Hertil kommer, at proventet fra beskatningen af ophævede pensionsordninger nu skønnes 0,2 mia.kr. højere og statens afregning til kommunerne 0,3 mia.kr. lavere. I modsat retning trækker en stigning i udbetalinger af overskydende skat på 0,4 mia.kr.

Tabel 3.10. Statens indtægter, 2001

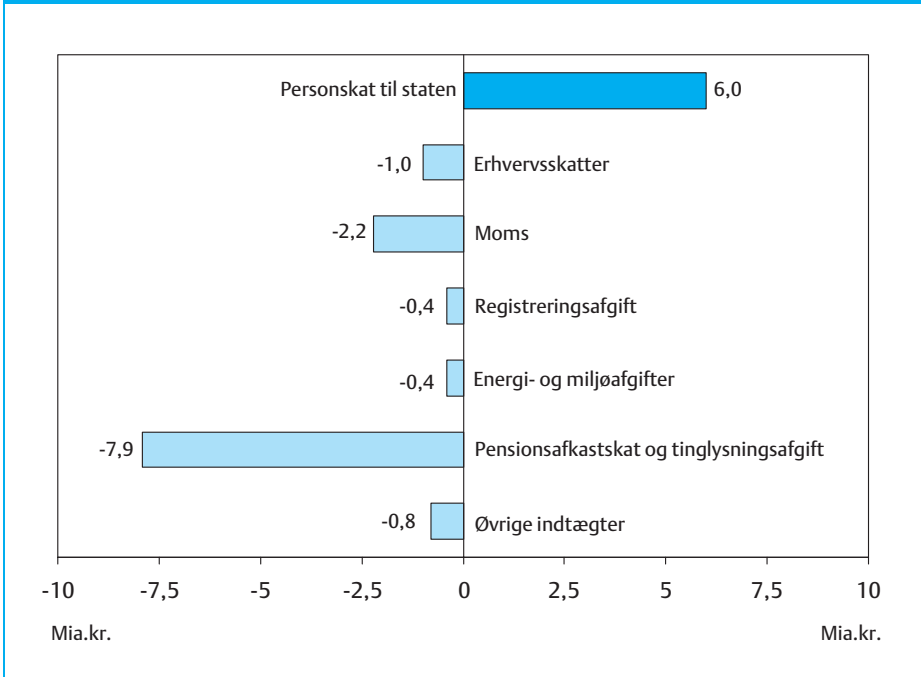
Mia.kr., løbende priser	FL01	Maj	Ændr. FL01-maj
Personskat til staten, netto	75,3	81,2	6,0
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	75,3	75,5	0,1
Erhvervsskatter til staten, netto	32,3	31,3	-1,0
Moms	142,4	140,2	-2,2
Registreringsafgift	12,9	12,5	-0,4
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	21,0	21,1	0,2
Energi- og miljøafgifter	30,2	29,8	-0,4
Tobaks- og alkoholaftgifter mv.	19,6	19,5	0,0
Pensionsafkastskat og tinglysningsafgift mv.	20,5	12,5	-7,9
Skatter og sociale bidrag i alt	429,3	423,6	-5,8
Øvrige indtægter	10,5	9,7	-0,8
Indtægter i alt	439,8	433,3	-6,5

Erhvervsskatterne (31,3 mia.kr.) ventes at indbringe 1,0 mia.kr. mindre end skønnet i december. Det skyldes en nedjustering af indtægterne fra Nordsøen, blandt andet i lyset af den lidt lavere oliepris.

Momsindtægterne (140,2 mia.kr.) nedjusteres med 2,2 mia.kr. i forhold til skønnet i decembervurderingen. Det skyldes til dels en nedjustering af momsgrundlaget. Skønnet er derudover baseret på de hidtidige momsindbetalinger i 2001. Ændringerne i kredittiden for store virksomheder i forbindelse med FL00 har ført til betydelige betalingsforskydninger, som det er forbundet med stor usikkerhed at skønne over.

Registreringsafgiften (12,5 mia.kr.) skønnes at indbringe 0,4 mia.kr. mindre end skønnet i december. Det skyldes en nedjustering af skønnet for antal solgte biler.

Figur 3.2. Vigtigste revisioner af indtægtskøn for 2001

Energi- og miljøafgifter (29,8 mia.kr.) nedjusteres med 0,4 mia.kr., hvoraf olieafgiften tegner sig for 0,3 mia.kr. og svovlafgiften for 0,1 mia.kr. Nedjusteringen i provenuet fra olieafgiften er foretaget på baggrund af det lave niveau for olieforbruget i 2000.

Pensionsafkastskatten og tinglysningsafgiften mv. (12,5 mia.kr.) er nedjusteret med 7,9 mia.kr. Nedjusteringen skyldes overvejende et betydeligt lavere forventet afkast af de pensionsafkastskattepligtiges aktiebeholdning.

På baggrund af faldet i aktiekurserne siden årsskiftet og under forudsætning af, at afkastet i årets resterende måneder svarer til normalafkastet, skønnes aktieskatten ikke at bidrage til provenuet fra pensionsafkastbeskatningen i 2001.

3. STATENS FINANSER

Omlægningen af pensionsafkastbeskatningen, der blev gennemført i december 2000, skønnes på lang sigt at være provenuneutral. I enkelte år kan provenuet imidlertid variere betydeligt. Det skyldes, at aktieafkastet, som følge af den højere skattesats på udbytter og aktieavancer og tendensen til stigende aktieandel i pensionsformuen, har større betydning for det årlige provenu end tidligere.

Øvrige indtægter (9,7 mia.kr.) skønnes at indbringe 0,8 mia.kr. mindre end ventet i december. Skønnet over overførsler fra Den Sociale Pensionsfond er nedjusteret med 0,4 mia.kr., mens statens udbytte- og renteindtægter hver er nedjusteret med 0,1 mia.kr. Endelig budgetteres der nu med en udgift på 0,1 mia.kr. i forbindelse med overdragelsen af statshavnene.

3.4. Statens kapitalposter

Der skønnes et overskud på nettokassesaldoen på 14 mia.kr. i 2001 mod et overskud på 27 mia.kr. i 2000, *jf. tabel 3.11*. Faldet i nettokasseoverskuddet fra 2000 til 2001 skyldes et forventet lavere DAU-overskud samt et større omfang af genudlån i 2001 i forhold til 2000.

Tabel 3.11. Netto- og bruttokassesaldo, 1999-2001

Mia.kr., årets priser	1999		2000		2001
	Regnskab	December	Regnskab	December	Maj
DAU-saldo	9,1	30,5	30,7	26,1	16,7
Genudlån	-1,6	-2,1	-2,8	-2,1	-4,3
Beholdningsbevægelser mv. ¹⁾	3,4	1,9	-0,9	-0,3	1,6
Nettokassesaldo	10,9	30,2	27,0	23,8	14,0
Afdrag på statsgæld i alt: ²⁾	-95,9	-104,7	-107,0	-99,3	-97,3
Indenlandsk statsgæld	-75,9	-89,0	-91,3	-82,1	-78,8
Udenlandsk statsgæld	-20,0	-15,6	-15,7	-17,2	-18,5
Bruttokassesaldo	-85,0	-74,4	-80,0	-75,5	-83,2

Note: Den Sociale Pensionsfonds nettoobligationskøb er medregnet i afdragene på den indenlandske statsgæld. På grund af afrundinger summer tallene ikke nødvendigvis til totalen.

1) Jf. boks 3.2. bagest i dette kapitel.

2) Langfristet gæld, dvs. gæld, der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år.

Overskuddet på nettokassesaldoen i 2000 blev omtrent 3 mia.kr. lavere end ventet i december. Det skyldes primært beholdningsbevægelser.

Skønnet på overskuddet på nettokassesaldoen for 2001 er reduceret med 10 mia.kr. siden december. Det skyldes et lavere forventet DAU-overskud i 2001 samt et større omfang af genudlån end ventet i december. I modsat retning trækker bevægelser i beholdningerne.

Statens bruttokassesaldo angiver statens finansieringsbehov. Bruttokassesaldoen er nettokassesaldoen fratrukket afdrag på statsgælden inklusive statens nettoopkøb af egne obligationer. Bruttokassesaldoen udviste i 2000 et underskud på 80 mia.kr. Underskuddet blev 5½ mia.kr. større end ventet i december, hvilket kan henføres til det lavere overskud på nettokassesaldoen samt større afdrag på den indenlandske gæld.

I 2001 ventes underskuddet på bruttokassesaldoen at være 83,2 mia.kr. som følge af afdrag på den indenlandske gæld på 78,8 mia.kr., afdrag på den udenlandske gæld på 18,5 mia.kr., samt et overskud på nettokassesaldoen på 14,0 mia.kr., jf. tabel 3.11. Skønnet over bruttokassesaldoen for 2001 er således nedjusteret med næsten 8 mia.kr. i forhold til decembervurderingen, hvilket for størstedelens vedkommende skyldes det forventede lavere overskud på nettokassesaldoen.

Stigningen i afdrag på den indenlandske gæld i 2000 og faldet i afdrag på den indenlandsk gæld i 2001 i forhold til decembervurderingen skyldes, at der i slutningen af 2000 blev tilbagekøbt statsobligationer med udløb i 2001. Dermed blev afdragene på de pågældende obligationer flyttet fra 2001 til 2000, jf. boks 3.2.

Statens låntagning

Ifølge normen for statens låntagning består statens indenlandske lånebehov som udgangspunkt af summen af afdrag på den indenlandske statsgæld og det statslige nettofinansieringsbehov. Det betyder, at det udenlandske bruttofinansieringsbehov som hovedregel er lig afdragene på den udenlandske statsgæld.

Staten udenlandske gæld blev nedbragt med 5,2 mia.kr. i 2000, mens indestående på statens konto i Nationalbanken blev nedbragt med 3,9 mia.kr., jf. tabel 3.12. Således havde staten et indenlandsk nettofinansieringsbehov på -25,7 mia.kr. Det resulterede i et indenlandsk lånebehov på 65,6 mia.kr. som følge af afdrag på den indenlandske statsgæld på 91,3 mia.kr., jf. tabel 3.11. og 3.12.

Tabel 3.12. Statens nettolåntagning, 1998-2001

Mia.kr., løbende priser	1998	1999	2000	2001
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-34,0	-10,9	-27,0	-14,0
Nettofinansiering: ¹⁾				
Indenlandsk låntagning	-11,0	-7,1	-25,7	-18,7
Udenlandsk låntagning	-21,7	1,0	-5,2	0,0
Træk på Nationalbanken ²⁾	-1,3	-4,8	3,9	4,7

Note: 1998-2000 er regnskabstal. På grund af afrundinger summer tallene ikke nødvendigvis til totalen.

- 1) Opgøres som låntagning til kursværdi fratrukket afdrag på gælden.
- 2) Trækket på Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet. Tallet stemmer ikke helt overens med Nationalbankens regnskab.

Det forventes i 2001, at indeståendet på statens konto nedbringes med 4,6 mia.kr. I henhold til normen for statens udenlandske låntagning forventes det udenlandske nettofinansieringsbehov at være nul. Således forventer staten at have et indenlandsk lånebehov på 60,1 mia.kr. i 2001. Dette fremkommer ved, at afdrag på den indenlandske statsgæld forventes at være 78,8 mia.kr., og at den indenlandske nettolåntagning forventes at være -18,7 mia.kr., jf. tabel 3.11 og 3.12.

Statsgælden

Statsgælden blev i 2000 reduceret med 26,7 mia.kr. Ved udgangen af 2001 ventes en samlet statsgæld på 521,9 mia.kr. mod 570,8 mia.kr. i 1998, jf. tabel 3.13. Det betyder, at statens samlede gæld i pct. af BNP forventes at fortsætte sit fald, således at den i 2001 vil være på 38,3 pct. mod 48,8 pct. i 1998.

Tabel 3.13. Statens gæld, 1998-2001

Nominel statsgæld ultimo året, mia.kr., løbende priser	1998	1999	2000	2001
Samlet statsgæld	570,8	561,7	535,0	521,9
Indenlandsk gæld	656,4	648,6	624,0	607,9
Udenlandsk gæld	88,3	90,0	85,2	85,2
Nettogæld til Nationalbanken ¹⁾	-30,4	-35,2	-34,7	-30,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds obligationsbeholdning	-143,6	-141,6	-139,6	-141,1
Samlet statsgæld i pct. af BNP ²⁾	48,8	45,6	40,7	38,3

Note: Fra 1998 er 8,5 pct. stående ecu-lån 2002 (ca. 6,6 mia.kr.) omdefineret fra indenlandsk til udenlandsk gæld, hvorved udviklingen i den indenlandske og udenlandske gæld ikke svarer til fordelingen af indenlandsk og udenlandsk nettolåntagning i 1998.

- 1) Nettogæld til Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet for 1998 og 1999, mens nettogælden for 2000 er opgjort i henhold til Nationalbankens regnskab.
- 2) BNP i overensstemmelse med *Økonomisk Oversigt, maj 2001*.

Optagelse af lån sker ofte til kurser, der afviger fra kurs 100. Derved afviger låneprovenuet fra den nominelle lånoptagelse. Da gælden er opgjort til nominal værdi, betyder det, at ændringer i gælden kan afvige fra nettofinansieringsbehovet.

Fra 2000 til 2001 forventes gælden således kun at falde med 13,1 mia.kr. Det er 0,9 mia.kr. mindre end nettokasseoverskuddet på 14,0 mia.kr., jf. tabel 3.12 og tabel 3.13.

Boks 3.2. De vigtigste begreber relateret til opgørelsen af statens finansieringsbehov

Nettokassesaldoen er summen af DAU-saldoen, genudlån mv. (for eksempel genudlån til SU-styrelsen) samt beholdningsbevægelser mv., der omfatter fordelte emissionskurstab, periodiserede renter, realiserede valutakursreguleringer samt beholdningsbevægelser som for eksempel lagerforskydninger.

Fordelte emissionskurstab. Emissionskurstab (og -gevinster) opstår i forbindelse med statens låntagning, når lånets udstedelseskurs er forskellig fra pari (kurs 100). Kurstabene udgiftsføres på DAU ved at fordele kurstabet over lånets løbetid efter et lineært princip. De derved fremkomne fordelte emissionskurstab inden for hvert år indgår som en del af den samlede renteudgift på statens gæld. Fordelte emissionskurstab har ligesom periodiserede renter ingen likviditetseffekt for staten. Derfor skal udgiftsføringen af fordelte emissionskurstab på DAU modsvares af en tilsvarende indtægtsføring på statens kapitalposter i opgørelsen af nettokassesaldoen.

Realiserede valutakursreguleringer. Realiserede valutakursreguleringer på afdrag på den udenlandske statsgæld indgår på DAU under renter af statsgælden. Formålet hermed er at give et mere retvisende billede af statens omkostninger ved at låne i fremmed valuta. Da realiserede valutakursreguleringer er tilknyttet afdragene, skal de ikke indgå i nettokassesaldoen. Derfor modregnes realiserede valutakursreguleringer i opgørelsen af nettokassesaldoen under beholdningsbevægelser mv.

Bruttokassesaldoen beregnes som nettokassesaldoen fratrukket de samlede afdrag på statens gæld. Bruttokasseunderskuddet er udtryk for det faktiske behov for finansiering i et givet år ved indenlandsk og udenlandsk låntagning samt træk på Nationalbanken. Statens indenlandske lånebehov er givet som summen af statens indenlandske afdrag og statens indenlandske nettofinansieringsbehov.

Opkøb af egne obligationer med udløb efter opkøbsåret fremrykket afdrag på statens gæld til opkøbsåret.

Nettofinansieringsbehovet er givet som nettokassesaldoen med modsat fortegn.

4 ENGLISH SUMMARY

- *The general government budget surplus is expected to reach DKK 29bn or 2.1 per cent of GDP in 2001. For 2002 a surplus of app. DKK 36bn or 2.6 per cent of GDP is expected.*
- *The surplus in 2001 is affected by extraordinary low expected revenue from the pension yield tax due to a drop in stock prices.*
- *Fiscal policy is expected to be moderately easy in 2001, contributing some 0.4 percentage points to growth. However, including other measures, the activity impact of overall economic policy is neutral.*
- *Adjusting for cyclical impacts, the structural budget surplus in 2001 is estimated to reach app. 2 per cent of GDP. This is an improvement of app. 4¼ percentage points since 1995.*
- *Adjusted for one-off measures, the underlying CIL-account has improved considerably since 1993 especially due to higher employment and a sharp drop in unemployment.*
- *Central government debt is expected to fall from 49 per cent of GDP in 1998 to 38 per cent in 2001.*

4. SUMMARY

4.1. Introduction

In 2000 the economy expanded more than expected with real growth in GDP reaching 2.9 per cent against an estimated growth rate of 2.4 per cent in December. Notably exports and investment grew rapidly, more than outweighing weaker than expected private consumption.

The high investment growth in 2000 indicates, that capacity pressure is still high in the Danish economy. Inflation has been reduced because of falling energy price, but is still slightly above the European Central Bank's upper limit for price stability.

Even though growth in 2000 was accompanied by relatively strong increases in productivity, capacity utilisation going into 2001 is estimated to be a little bit higher than expected in December. Overall, the Danish economy is nevertheless more or less in balance. General wage increases are still relatively moderate and both current account and public finances show solid surpluses.

The economic outlook is for moderate growth with expected GDP growth rates of 1.5 per cent in 2001 and 1.9 per cent in 2002. This should be seen together with lower international growth – especially in the United States.

For the moment the Danish economy is more or less in phase with the Euro area. From an overall perspective, monetary policy – which follows the monetary policy in the Euro area due to the cooperation in ERM II – therefore fits well with the business cycle in Denmark. Lower future growth is expected to imply a lowering of interest rates. This and lower oil prices should stimulate private consumption.

Due to the dampening of growth in 2001 and 2002 inflationary pressures are expected to decrease towards 2002. The actual high capacity utilisation and the risk of capacity problems however suggest that economic policies continue to be vigilant.

In 2001 fiscal policy is estimated to contribute some 0.4 percentage points to economic growth. This is unchanged since the December estimate. Overall economic policy, also taking into account the structural savings effects of the *Whitsun package*, has a more or less neutral impact on economic activity in 2001.

In 2002 fiscal policy is assumed to follow the line set forward in the government's medium term strategy. This allows for an annual increase in public consumption by 1 per cent towards 2005 (and 0.5 per cent in the period 2006-2010). Taxes are assumed to be in line with the final phasing in of the Whitsun package. Overall this implies that fiscal policy contributes moderately to GDP growth in 2002.

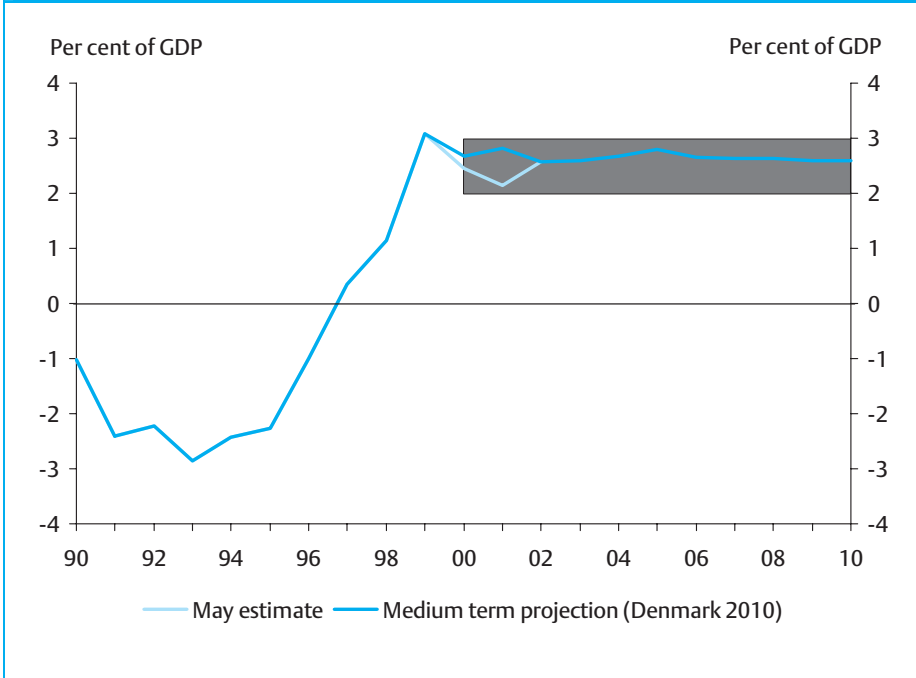
The government's goal with respect to the general government budget balance is annual surpluses of 2-3 per cent of GDP towards 2010, cf. *En holdbar fremtid – Danmark 2010*. Surpluses of this magnitude ensures a sufficient reduction in interest expenditures, which will provide a necessary contribution to the financing of future increases in expenditures due to demographic changes – especially ageing.

According to provisional national account data the general government surplus amounted to DKK 32.1bn or 2.4 per cent of GDP in 2000. In 2001 the surplus is estimated to fall to app. DKK 29bn or 2.1 per cent of GDP. Thus the expected surplus in 2001 still falls within the government's goal of 2-3 per cent of GDP, but the margin is rather narrow, cf. *figure 4.1*. In 2002 the general government budget surplus is expected to increase again to app. DKK 36bn or 2.6 per cent of GDP.

It should be noted though, that the surplus in 2001 is affected by extraordinary low expected revenue from the pension yield tax due to the development in stock prices. In a normal year public sector revenues from the pension yield tax amounts to app. DKK 11-13bn. The latest estimate implies a revenue of DKK 4.7bn.

4. SUMMARY

Figure 4.1. General government budget balance, 1990-2010

On the final account the CIL-surplus was app. DKK 30½bn in 2000, which was in accordance with the December estimate. In 2001 a surplus of app. DKK 16½bn is expected. This is somewhat lower than expected on the central government budget for 2001. The primary cause is, cf. above, extraordinary low revenue from the pension yield tax.

4.2. General government finances

Compared to 2000 the general government surplus in 2001 is expected to decrease by DKK 3bn (or app. ¼ per cent GDP) to app. DKK 29bn, cf. table 4.1.

Table 4.1. General government budget balance, 1994-2002

DKKbn, current prices	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
December	-23.4	-22.8	-10.6	3.9	13.3	37.8	34.3	37.7	35.6
May	-23.4	-22.8	-10.6	3.9	13.3	37.8	32.1	29.1	36.4
May (per cent of GDP)	-2.4	-2.3	-1.0	0.4	1.1	3.1	2.4	2.1	2.6
Hereof:									
Central and local government	-30.7	-31.2	-19.6	-6.3	1.9	22.3	16.0	10.9	19.6
Social funds	7.2	8.4	9.0	10.2	11.4	15.5	16.1	18.1	16.8

In 2002 a surplus of almost DKK 36½bn is expected. The estimate for 2002 is still largely based on technical assumptions – including an assumption of a moderately easy fiscal policy.

A considerable share of the budget surpluses is due to surpluses of the social funds, which include the mandatory pension fund, the unemployment funds and the wage earners guarantee fund. Surpluses in the social funds do not lead to a reduction of the general government debt.

The current estimate for general government finances in 2001 implies a deterioration of app. DKK 8¾bn since the December projection, *cf. table 4.2*. Public revenues have been revised downwards by almost DKK 7¼bn due to considerably lower expected revenues from primarily pension yield taxation and to a lesser extent from corporate taxes, VAT and excise duties.

Table 4.2. Revenues and expenditures, 2001-2002

DKKbn, current prices	2001			2002		
	Dec.	May	Change	Dec.	May	Change
Total expenditure	716.6	718.1	1.5	737.8	735.9	-1.8
Total revenue	754.4	747.2	-7.2	773.3	772.4	-1.0
Gen. governm. budget balance	37.7	29.1	-8.7	35.6	36.4	0.8
Net interest expenditure	21.0	21.2	0.2	20.4	19.9	-0.5
Gen governm. primary balance	58.7	50.3	-8.4	56.0	56.3	0.3

As from 2001 the pension yield taxation scheme has been revised. A uniform taxation rate of 15 per cent for yield on bonds and stocks has re-

4. SUMMARY

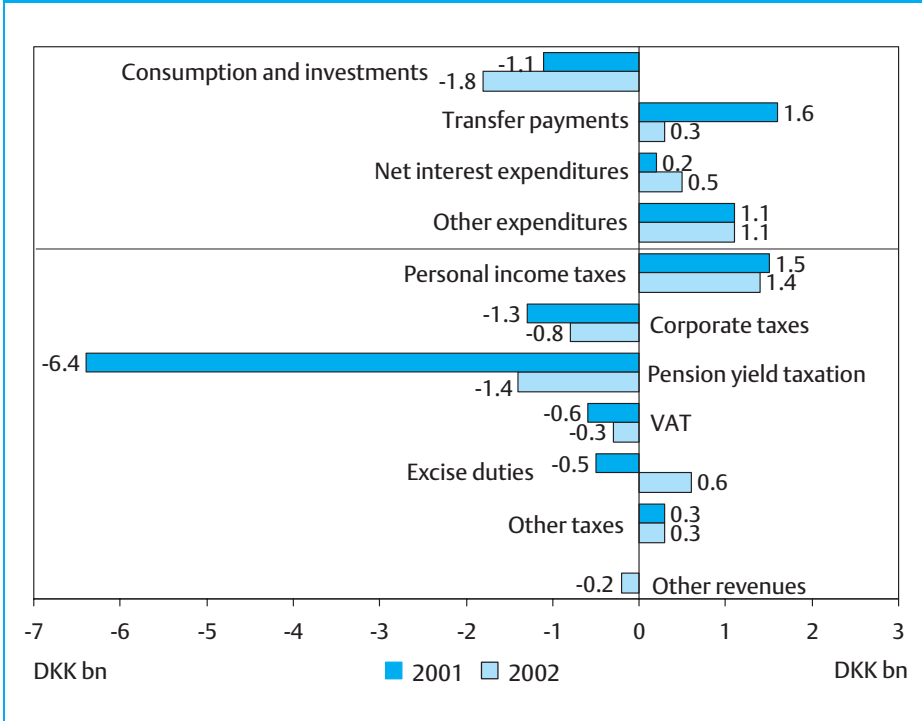
placed the former rates of 26 per cent for yield on bonds and 5 per cent for yield on stocks. The revision is expected to be revenue neutral in the long run. However, revenues can be expected to fluctuate considerably from year to year due to the increasing share of stocks in the assets of pension funds and the relatively higher volatility of the stock market.

In 2001 public expenditures have been revised upwards by DKK 1½bn. The most significant contribution stems from higher transfer expenditures in light of an upward adjustment of unemployment and sick leaves.

The current estimate for 2002 implies an improvement of app. DKK ¾bn since December. This is due to a downward adjustment of public expenditures that more than offsets a downward adjustment of public revenues. Public expenditures have been revised downwards by some DKK 1¾bn primarily due to lower public consumption expenditures. Thus, a more moderate development in price increases for public consumption is expected to reduce consumption expenditures. Public revenues are expected to be DKK 1bn lower than estimated in December mainly due to lower revenues from pension yield taxation.

The most important revisions in the projections for 2001 and 2002 since December are illustrated in *figure 4.2.* and commented upon in *box 4.1* below.

Figure 4.2. Revisions, 2001 and 2002

Box 4.1. Revised estimates, 2001 and 2002

The most important changes since December are:

- *Public consumption and investment expenditures* have been revised downwards by app. DKK 1bn in 2001 and almost DKK 2bn in 2002 – especially due to revisions in public consumption estimates. The revised estimate for 2001 is primarily due to lower expected growth in public employment, among other things in light of some inertia in the creation of the so-called servicejobs for elderly unemployed. Hence, growth in public employment has been revised down from 10.000 to 7.000 persons in 2001. Consumption growth in real terms has been adjusted downwards by 0.3 percentage points to 1.9 per cent in 2001. In 2002 lower consumption expenditures are expected due to a downward revision of the price increases of public consumption. Thus, consumption growth in real terms in 2002 is unchanged since the December estimate.
- *Transfer payments* have been revised upwards by app. DKK 1½bn in 2001 and by app. DKK ¼bn in 2002. This is mainly due to an upward adjustment of unemployment and sick leaves. In 2002 the increase in expenditures is somewhat offset by a downward revision of the automatic regulation of income transfers.
- Revenues from *personal income taxation etc.* have been revised upwards by app. DKK 1½bn per year in 2001 and 2002. Higher revenues from taxes deducted at source are expected, which is mainly due to an upward revision of the levels of total wages and of total incomes of self-employed in line with higher levels in 2000. Furthermore, higher revenues from taxes on real estate values are expected.
- *Corporate taxes* have been revised downwards by app. DKK ¼bn in 2001 and DKK ¾bn in 2002. The downward revision in 2001 is primarily based on lower than expected ordinary tax payments for all companies. In 2002 lower revenues from corporate taxes are expected from companies engaged in North Sea oil and gas activities due to lower oil prices.
- Revenues from *taxation on pension yields* have been revised downward by almost DKK 6½bn in 2001 and DKK 1½bn in 2002. The major downward revision is mainly due to lower revenues from taxes on stock yields in light of the recent adverse development in Danish stock prices.
- Revenues from *value added taxation* have been revised downwards by app. DKK ½bn in 2001 and by app. DKK ¼bn in 2002. Lower VAT revenues are expected in 2001 due to the downward adjustment of the growth rate in GDP. In 2002 expected changes in the composition of the private consumption imply lower VAT revenues.

The substantial improvement of the general government budget balance from 1994 to 2002 reflects a considerable decrease in the expenditure burden, i.e. the ratio of general government expenditures to GDP, by 9 percentage points, *cf. table 4.3*. The reduction in the expenditure burden is a consequence of decreases in the ratios to GDP of almost all expenditure categories, although in particular in transfer and interest expenditures.

Table 4.3. Expenditure and tax burdens, 1994-2002

Per cent of GDP	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Change 1994- 2002
Consumption	25.9	25.8	25.9	25.5	25.7	25.5	24.7	25.0	24.9	-1.0
Transfer payments	21.2	20.4	19.8	18.8	18.1	17.5	16.8	17.0	16.8	-4.4
Investments	1.8	1.8	1.9	1.8	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8	0.0
Interest expenditures	6.7	6.4	6.1	5.7	5.3	4.6	4.1	3.9	3.5	-3.1
Other expenditures	5.4	5.2	5.3	5.3	5.3	5.2	5.0	5.0	5.0	-0.4
Expenditure burden	61.0	59.6	59.1	57.2	56.1	54.5	52.4	52.7	52.0	-9.0
Personal income taxes etc. ¹⁾	24.8	24.1	23.5	22.5	21.7	21.7	21.3	21.5	21.2	-3.7
Social security contri- butions	2.7	3.3	3.8	4.4	4.4	4.4	4.3	4.4	4.3	1.6
Pension yield tax ²⁾	1.5	1.3	1.3	1.1	0.8	1.2	1.0	0.3	0.9	-0.6
Corporate tax	2.0	2.0	2.3	2.6	2.8	3.0	2.3	2.7	2.7	0.7
Value added tax	9.6	9.5	9.7	9.8	9.7	9.7	9.5	9.4	9.3	-0.3
Other duties	7.6	7.6	7.7	7.9	8.5	8.3	7.6	7.6	7.6	0.0
Other taxes	1.6	1.5	1.6	1.6	1.5	2.1	2.2	2.1	2.1	0.5
Tax burden	49.9	49.3	49.9	49.8	49.5	50.4	48.2	48.1	48.2	-1.7
Interest revenue	3.4	3.3	3.4	3.0	3.0	2.5	2.3	2.3	2.1	-1.3
Other non-tax revenue	5.5	4.9	5.0	5.0	4.9	4.9	4.6	4.6	4.5	-1.0
Tariffs etc. to EU ³⁾	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	0.0
Revenue burden	58.5	57.3	58.1	57.6	57.2	57.5	54.8	54.8	54.6	-4.0

- 1) Personal taxes etc. include: Withholding taxes, specific taxes from households, inheritance tax, gift tax, mandatory fees, other personal taxes and real estate value taxes.
- 2) Contains until 1999 the revenues from the real interest tax.
- 3) According to the new national account principles the tariff revenues are categorised as taxes and are therefore included in the tax burden. The tariff revenues are not, however, included in the revenue burden seeing that they are not categorised as public revenues due to the fact that they relate to EU-arrangements.

Over the same period the tax burden, i.e. the ratio of aggregate tax revenues to GDP, is expected to decrease by almost 1¾ percentage points. Also interest revenues and other non-tax revenues are expected to decrease relative to GDP, which contribute to an expected decrease in the revenue burden of 4 percentage points.

4. SUMMARY

The tax burden was especially high in 1999 primarily due to higher revenues from corporate taxes, pension yield taxation and excise duties from the vehicle registration fee included in other excise duties. Thus, lower revenues from these taxes constitute a major contribution to the reduction of the tax burden from 1999 to 2000.

Only marginal changes in the tax burden are expected in 2001 and 2002.

4.3. Fiscal stance

The *fiscal effect* is an indicator of the fiscal policy stance. It measures the impact of discretionary fiscal policy changes on economic growth – measured by the effect on GDP in the year where the discretionary measures are implemented.

The fiscal effect is estimated at 0.4 in 2001, *cf. table 4.4*. Thus, the fiscal stance is estimated to be moderately easy in 2001. Additionally, continued structural effects on saving incentives due to the adjustment of income taxation adopted in June 1998 (*Whitsun package*) are expected to dampen activity by 0.4 per cent. Thus, the first-year effect on economic activity of overall economic policy is more or less neutral in 2001.

Table 4.4. First-year activity effect of overall economic policy (fiscal effect etc.), 1994-2001

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Expenditures	0.4	0.2	0.8	0.0	0.3	0.2	0.0	0.5
Revenues	0.4	-0.1	-0.1	-0.3	-0.4	-0.2	-0.1	-0.2
Total fiscal effect	0.8	0.1	0.7	-0.4	0.0	0.0	-0.2	0.4
Additional measures	-	-	-	0.0	-0.4	-0.6	-0.5	-0.4
Fiscal effects and additional measures	0.8	0.1	0.7	-0.4	-0.5	-0.6	-0.7	0.0

Compared to the projection in December the estimate of the total fiscal effect in 2001 is unchanged. The positive contribution to activity from expenditures has been revised down marginally due to lower expected public consumption growth, while the contribution of revenues is marginally more negative due to higher revenues from taxes on real estate.

The expenditure side contributes about 0.5 to the fiscal effect in 2001, of which 0.4 stems from the expected increase in public consumption. The

rest of the easing on the expenditure side is caused by the expected growth in public investments mainly in school buildings and apparatus for the health sector.

On the revenue side the contribution to the fiscal effect is -0.2 in 2001. Thus, the easing stemming from the adjustment of income taxation adopted in June 1998 is more than offset by the activity dampening effects of higher taxes on real estate values, new revenue initiatives on the central government budget bill and of the increase in the average local government tax rate.

Based on Statistics Denmark's first version of the national accounts for 2000 the fiscal effect is estimated to -0.2 in 2000, which is slightly tighter than estimated in the December projection. Lower public consumption expenditures on active labour market policy are the main reason for the revised estimate.

Measured by the fiscal effect, which only shows the first-year effect on economic activity, the fiscal policy stance is, as mentioned, estimated to be moderately easy in 2001.

Economic activity in a given year, however, is also affected by discretionary fiscal policy decisions taken in previous years. The lagged effects of fiscal policy measures since 1993 are estimated to have a more or less neutral impact on economic growth in 2001, *cf. table 4.5*.

Since 1996 fiscal policy measured by the cumulated activity effects has been tighter than indicated by the first-year effects (the fiscal effect). Among other things, this reflects that the lagged effects on activity of the tightening stemming from higher revenues in the previous years are larger than the expansion stemming from higher expenditures.

4. SUMMARY

Table 4.5. Cumulated activity effect of fiscal policy, 1993-2001

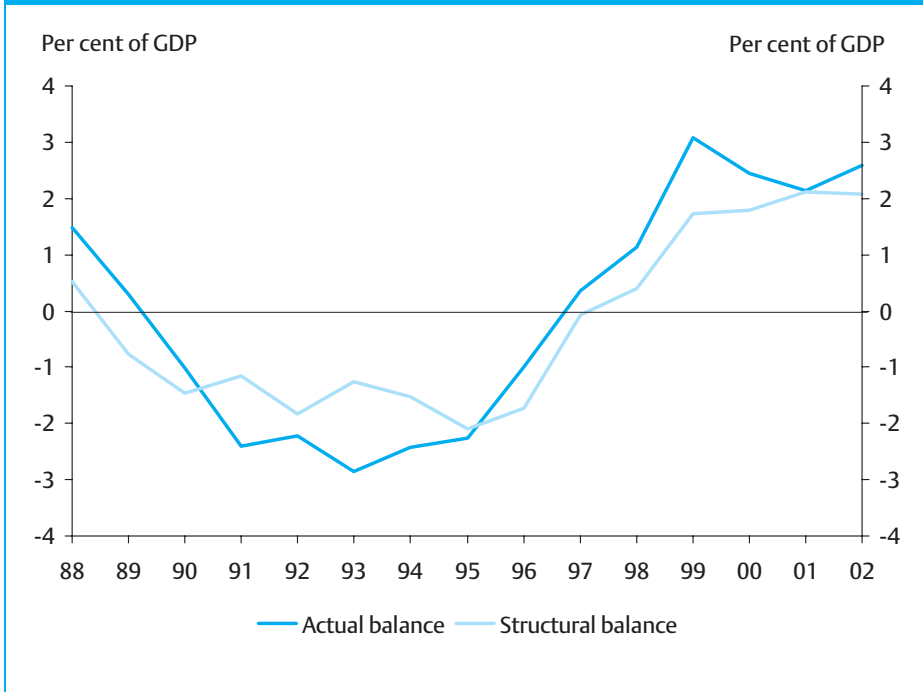
Effect in year	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Effect from policy in year	----- Per cent -----								
1993	<i>0.7</i>	0.7	0.5	0.3	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0
1994		<i>0.8</i>	1.0	1.0	0.9	0.8	0.6	0.5	0.4
1995			<i>0.1</i>	0.0	-0.1	-0.1	-0.2	-0.2	-0.1
1996				<i>0.7</i>	0.7	0.6	0.5	0.4	0.3
1997					<i>-0.4</i>	-0.7	-0.9	-0.9	-0.8
1998						<i>0.0</i>	-0.2	-0.4	-0.4
1999							<i>0.0</i>	0.0	-0.1
2000								<i>-0.2</i>	-0.3
2001									<i>0.4</i>
Effect on GDP-level	0.7	1.4	1.6	2.0	1.4	0.6	-0.1	-0.7	-0.7
	----- Percentage points -----								
Contribution to GDP growth	0.7	0.8	0.2	0.4	-0.6	-0.8	-0.7	-0.6	0.0

Note: The activity effects have been estimated using the econometric model ADAM. The italicised numbers are identical to the fiscal effect (first year effect) in the different years. Derived structural effects of fiscal policy on economic activity are not included in the numbers. Notice that numbers are rounded. Therefore the components do not necessarily sum to the total.

The *structural budget balance* is defined as the general government budget balance, adjusted for the estimated positive or negative impact on the budget from the cyclical position of the economy. The development in the structural budget balance is thus mainly determined by fiscal policy, differences between the actual and structural rate of unemployment and underlying growth in the labour force.

The general government budget balance has improved considerably during recent years. From a deficit of 2¼ per cent of GDP in 1995 the actual budget balance is expected to increase by app. 4¾ percentage points and reach app. 2½ per cent of GDP in 2002, *cf. figure 4.3*. Over the same period the structural budget balance is expected to improve by almost 4 percentage points. Structural budget surpluses are essential in order to achieve a reduction in public debt over the business cycles.

Figure 4.3. Actual and structural balance, 1988-2002

The improvement of the structural budget balance can mainly be attributed to the achieved reduction in the structural rate of unemployment due to improvements in labour-market policies, *cf. table 4.6*. The structural rate of unemployment is expected to decrease from 10 per cent of the labour force in 1995 to app. 5½ per cent in 2002. Also decreasing net interest expenditures, *cf. special budget items*, and to a lesser extent fiscal policy have contributed to an improvement of the structural budget balance.

4. SUMMARY

Table 4.6. Structural budget balance, 1993-2002

Per cent of GDP	Structural balance		Change due to				
	Level	Yearly change	Fiscal policy ¹⁾	Structural rate of unempl.	Labour force ²⁾	Special budget items ³⁾	Other/residual
1993	-1.2	-	-	-	-	-	-
1994	-1.5	-0.3	-1.1	-0.0	-0.2	0.3	0.8
1995	-2.1	-0.6	0.3	0.4	-0.2	-0.1	-1.0
1996	-1.7	0.4	-0.5	0.6	-0.1	-0.1	0.4
1997	-0.1	1.6	1.2	0.5	-0.2	0.1	-0.0
1998	0.4	0.5	-0.2	0.6	-0.2	0.2	0.1
1999	1.7	1.3	0.9	0.5	-0.1	0.0	0.0
2000	1.8	0.1	0.2	0.3	0.0	0.1	-0.5
2001	2.1	0.3	-0.3	0.1	0.0	0.0	0.4
2002	2.1	0.0	-0.2	0.1	0.0	0.2	-0.1
Total	-	3.3	0.4	3.0	-1.0	0.7	0.1

- 1) Fiscal policy is – except for some adjustments including adjustments for tax income on income transfers – measured by the direct revenue effects used in the calculation of the fiscal effect.
- 2) Measured in hours of working.
- 3) Special budget items include net interest expenditures, capital transfers etc.

4.4. General government finances in a long-term perspective

It is the government's objective to reduce the public debt and thereby ensure the long-term sustainability of government finances in light of future demographic changes.

Therefore, the size of the budget surplus must be seen against the future obligations of the public sector, including expenditures for pensions and care for the elderly.

Adjusted for these obligations, the general budget surplus is estimated to be roughly at the level, which makes fiscal policy long-term sustainable, *cf. table 4.7*. A negative *adjusted budget balance* reflects the strengthening of the public finances, which must be made to balance public revenues and expenditures in the long term. The strengthening can be done either

through tighter fiscal policy or through sustainable higher employment in the private sector.

Compared with the most recent estimate in *Finansredegørelse 2001*, the adjusted budget balance is reduced by around ½ percentage point. This is primarily due to a lower actual budget balance in the May projection compared to the December projection. Corrected for temporary cyclical contributions the adjusted budget balance remains at app. -0.2 reflecting that the present setting of fiscal policy is sustainable.

Table 4.7. The adjusted budget balance, 2001

Per cent of GDP	FR2001	May
Actual budget balance	2.8	2.1
Budget balance of social funds	1.2	1.3
Budget balance excluding social funds	1.6	0.8
Adjustment for growth in the elderly population	-2.7	-2.5
Adjustment for deferred taxes and scaling down of transfers	1.2	1.2
Other factors ¹⁾	-1.0	-1.0
Growth- and inflation adjustment of debt	1.2	1.2
Adjusted budget balance	0.4	-0.2
Adjustment for the cyclical position of the economy (structural – actual budget balance)	-0.6	0.0
Adjusted budget balance adjusted for the cyclical position of the economy ²⁾	-0.2	-0.2

Note: The adjusted budget balance is the actual budget balance adjusted for future demographic challenges – with unchanged tax rates and expenditure standards.

- 1) Includes, among other things, the effect of decisions adopted in the Whitsun package, expected lower future tax revenues from oil and gas extraction in the North Sea and an expected reduction in the future revenues from corporate taxation.
- 2) Compared to previous Budget Outlooks and *Finansredegørelse 2001* the adjusted budget balance is also corrected for temporary cyclical contributions.

The adjustment of the general government budget balance involves five distinct steps.

First, the surplus in the labour market supplementary pension scheme (ATP) is subtracted from the general budget surplus, as is the surplus in other labour market funds. This reflects the fact that the assets held by these institutions are balanced by future spending obligations already legis-

4. SUMMARY

---

lated. In 2001, this adjustment reduces the surplus from 2.1 per cent of GDP to 0.8 per cent, cf. table 4.7.

Secondly, the projected future increase in outlays for public pensions, health care expenditures etc. require significant current government savings in order to forestall the need for future changes in fiscal policy. Viewed in isolation, the changing demographic structure necessitates a surplus of about 2½ per cent of GDP in 2001.

Thirdly, the public sector holds significant claims on the private sector in the form of deferred taxes associated with private pension assets. Also, future pensions will help improving general government finances due to the income-dependent scaling down of resulting transfers. Converted to a constant annual flow of net revenue, this equals 1.2 per cent of GDP in 2001.

Fourthly the budget balance is adjusted by some 1.0 per cent of GDP in 2001 due to some special factors – among other things, the revenue effects due to decisions made for the future adopted in the *Whitsun package*.

Fifthly the primary surplus, in per cent of GDP, required to cover interest and principal payments on public debt is reduced by the nominal GDP growth rate. Due to the latest forecasts of economic growth and prices, this adjustment amounts to about 1.2 per cent of GDP in 2001.

In 2001 the actual budget surplus excluding social funds of 0.8 per cent of GDP thus translates into an adjusted surplus of -0.2 per cent of GDP. Current fiscal policy is accordingly almost sustainable.

It should be noted that the adjusted budget balance is not the same as the structural budget balance. The sustainability of the adjusted budget balance thus requires that the achieved improvements with respect to general government budget balance are not only temporary cyclical improvements.

Also, the forecasted impact of demographic changes on the budget balance is sensitive to the detailed assumptions regarding demographic changes, the rate of interest and the long-term growth rate of the economy.

4.5. Central government finances

On the final account for 2000 the central government CIL-surplus amounted to DKK 30.7bn (or 2.3 per cent of GDP), *cf. table 4.8*, which is in line with the December estimate. For 2001 a CIL-surplus of DKK 16.7bn or 1.2 per cent of GDP is expected. This is a somewhat lower surplus than on the budget for 2001 mainly due to lower expected revenues from the pension yield tax.

Table 4.8. CIL-account, 1993-2001

DKKbn, current prices	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
CIL-account	-48.4	-39.7	-31.2	-21.5	7.6	31.4	9.1	30.7	16.7
CIL-account (excl. one-off measures)	-61.8	-51.8	-42.0	-28.3	-12.6	-3.8	3.2	14.2	10.0
Per cent of GDP									
CIL-account	-5.4	-4.1	-3.1	-2.0	0.7	2.7	0.7	2.3	1.2
CIL-account (excl. one-off measures)	-6.9	-5.4	-4.2	-2.7	-1.1	-0.3	0.3	1.1	0.7

The CIL-account has improved considerably during the recent 7-8 years. The large deficit in 1993 of app. DKK 48.5bn (or 5.4 per cent of GDP) was turned into a surplus in 1997. The final account has been in surplus since, and a surplus is also expected for 2001.

It should be noted, that the CIL-account is affected by one-off measures. E.g. the large surplus in 1998 reflects the central government sale of shares in TeleDanmark. Corrected for one-off measures the CIL-account first showed a surplus in 1999.

The underlying CIL-account, i.e. the CIL-account excluding one-off measures, has also improved considerably since 1993. This is primarily due to the development in economic activity with increasing employment and a sharp drop in unemployment. Decreasing central government interest expenditure has also contributed to the underlying improvement of central government finances.

In 2001 the underlying CIL-surplus is falling a bit. This is partly caused by relatively modest expected growth in 2001.

4. SUMMARY

Capital account

In 2001 the net balance is expected to show a surplus of DKK 14bn, whereas the net balance for 2000 showed a surplus of DKK 27bn, *cf. table 4.9*. The lower surplus in 2000 compared to 1999 reflects mainly a lower surplus on the CIL account.

Table 4.9. Net balance and gross deficit, 1999-2001

DKKbn, current prices	1999		2000		2001
	Final	Dec.	Final	Dec.	May
CIL account	9.1	30.5	30.7	26.1	16.7
Re-lending	-1.6	-2.1	-2.8	-2.1	-4.3
Changes in stocks	3.4	1.9	-0.9	-0.3	1.6
Net balance	10.9	30.2	27.0	23.8	14.0
Redemption of central government debt:					
Domestic debt ¹⁾	-75.9	-89.0	-91.3	-82.1	-78.8
Foreign debt	-20.0	-15.6	-15.7	-17.2	-18.5
Gross deficit	-85.0	-74.4	-80.0	-75.5	-83.2

Note: The numbers are rounded and might not sum up to the total.

1) Including the Social Pensions Fund's net bond purchases.

The surplus on the net balance in 2000 turned out to be DKK 3.2bn lower than expected in December mainly due to changes in stocks.

The estimated surplus for 2001 on the net balance is revised down by DKK 9.8bn compared to December. The worsening of the net balance can largely be attributed to the revision of the surplus on the CIL account.

The domestic borrowing requirement equals redemption of central government domestic debt and the net financing requirement. This implies that gross foreign borrowing normally equals the redemption of central government foreign debt.

In 2000 the central government foreign borrowing fell by DKK 5.2bn and the governments deposit in Denmark's national bank by DKK 3.9bn, *cf. table 4.10*. The net domestic placing requirement amounted to DKK -25,7bn. With redemption of domestic debt amounting to DKK 91.3bn the domestic borrowing in 2000 amounted to DKK 65.6bn, *cf. tables 4.9. and 4.10*.

Table 4.10. Central government borrowing, 1998-2001

DKKbn, current prices	1998	1999	2000	2001
Net financing requirement (-net balance)	-34.0	-10.9	-27.0	-14.0
Net financing ¹⁾				
Domestic borrowing	-11.0	-7.1	-25.7	-18.7
Foreign borrowing	-21.7	1.0	-5.2	0.0
Drawing from Denmark's national bank	-1.3	-4.8	3.9	4.7

Note: The numbers are rounded. Therefore the components do not necessarily sum to the total.

1) Market value.

2) Including annulment of government holding of own bonds.

The domestic borrowing requirement in 2001 is projected to amount to DKK 61.1bn with redemption of domestic debt amounting to DKK 78.8bn and a net placing requirement of DKK -18,7bn, cf. tables 4.9. and 4.10.

In 2001 the central government expects to decrease the governments deposit in Denmark's national bank by DKK 4.6bn whereas foreign borrowing expects to equal redemption of central government foreign debt.

Central government debt was reduced by DKK 26,7bn from 1999 to 2000. By the end of 2000 central government debt amounted to DKK 535bn, cf. table 4.11. In 2000, central government debt is expected to decrease by DKK 13.1bn to DKK 521.9bn. This amounts to a reduction from 40.7 to 38.3 per cent of GDP.

Table 4.11. Central government debt, 1998-2001

End of year, DKKbn, nominal value	1998	1999	2000	2001
Consolidated central government debt	570.8	561.7	535.0	521.9
Domestic debt ¹⁾	656.4	648.6	624.0	607.9
Foreign debt ¹⁾	88.3	90.0	85.2	85.2
Net debt to Denmark's national bank	-30.4	-35.2	-34.7	-30.0
Social Pension Fund	-143.6	-141.6	-139.6	-141.1
Consolidated central government debt, per cent of GDP ²⁾	48.8	45.6	40.7	38.3

1) From 1998 ECU-denominated debt is reclassified from domestic debt to foreign debt, whereby foreign government debt increased and domestic government debt decreased by a similar amount (DKK 6.6bn).

2) For 2001 projected GDP is used.

Bilag

Bilagstabel 1. Offentlige finanser, 2001-2002

Mia.kr., løbende priser	2001			2002		
	Dec.	Maj	Ændr.	Dec.	Maj	Ændr.
Forbrug	342,1	340,7	-1,4	354,9	352,6	-2,4
Overførsler	230,1	231,7	1,6	237,1	237,4	0,3
Investeringer	24,3	24,5	0,2	25,0	25,6	0,6
Renteudgifter	52,6	52,5	-0,1	51,4	49,9	-1,5
Øvrige udgifter ¹⁾	67,6	68,7	1,1	69,3	70,5	1,1
Udgifter i alt	716,6	718,1	1,5	737,8	735,9	-1,8
Personskatter mv. ²⁾	351,4	352,9	1,5	359,4	360,8	1,4
Selskabsskatter	38,7	37,4	-1,3	39,5	38,7	-0,8
Pensionsafkastskat	11,1	4,7	-6,4	13,5	12,1	-1,4
Moms	128,4	127,8	-0,6	132,6	132,2	-0,3
Øvrige indirekte skatter	102,0	101,5	-0,5	104,7	105,3	0,6
Øvrige skatter ³⁾	28,9	29,2	0,3	29,4	29,7	0,3
Renteindtægter	31,6	31,3	-0,3	31,0	30,0	-1,0
Øvrige indtægter ⁴⁾	62,3	62,4	0,0	63,3	63,5	0,2
Indtægter i alt	754,4	747,2	-7,2	773,3	772,4	-1,0
Offentlig saldo	37,7	29,1	-8,7	35,6	36,4	0,8
Renter, netto	21,0	21,2	0,2	20,4	19,9	-0,5
Off. primære saldo ⁵⁾	58,7	50,3	-8,4	56,0	56,3	0,3

- 1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet subsidier, kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
- 2) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatte, arbejdsmarkedsbidrag, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 3) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (ordinært ATP-bidrag, særligt pensionsbidrag til ATP, A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
- 4) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregne) indtægter i form af bruttorestindkomst og bidrag til tjenestemandspensioner.
- 5) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.

Bilagstabel 2. Ministerfordelte udgifter, 2002

Mio.kr.	Drifts- ramme	Overførsels- ramme	Anlægs- budget	I alt
Folketinget ¹⁾	728,2	77,5	0	805,7
Statsministeriet	90,8	13,8	0	104,6
Udenrigsministeriet	967,9	1.291,2	24,4	2.283,5
U-landsbistand	0	11.393,0	0	11.393,0
Finansministeriet	483,8	-851,5	0	-367,7
Bloktilskud, Grønland & Færøerne	0	3.775,2	0	3.775,2
Økonomiministeriet	275,8	-12,0	0	263,8
Skatteministeriet	3.453,7	88,8	0	3.542,5
Justitsministeriet	9.071,0	746,4	217,3	10.034,7
Forsvarsministeriet	17.577,3	341,1	267,9	18.186,3
Indenrigsministeriet	2.461,9	3.016,8	13,4	5.492,1
Bloktilskud, kommuner mv.	0	37.152,2	0	37.152,2
Boligministeriet	513,1	9.191,8	138,6	9.843,5
Socialministeriet	447,8	101.857,0	0	102.304,8
Sundhedsministeriet	1.551,4	506,8	0	2.058,2
Arbejdsministeriet	10.578,1	30.801,6	19,4	41.399,1
A-dagpenge	0	18.300,0	0	18.300,0
Forskningsministeriet	1.338,3	201,0	37,0	1.576,3
Undervisningsministeriet	25.287,0	9.775,6	14,9	35.077,5
Kulturministeriet	2.371,1	1.478,5	297,9	4.147,5
Kirkeministeriet	398,9	17,7	15,0	431,6
Miljø- og Energiministeriet	1.634,5	2.515,2	80,5	4.230,2
Fødevarerministeriet	1.899,8	1.228,4	107,3	3.235,5
EU-markedsordninger	0	-5,3	0	-5,3
Erhvervsministeriet	727,1	2.083,3	1,5	2.811,9
Trafikministeriet	1.526,4	543,9	1.321,5	3.391,8
DSB og Banestyrelsen	1.807,0	3.299,3	952	6.058,3
Generelle reserver mv.	5.400,0	275,4	0	5.675,4
Pension	0	10.017,0	0	10.017,0
Renteudgifter ad anlæg	0	0	-77,8	-77,8
I alt	90.590,9	249.119,7	3.430,8	343.141,4

1) Inkl. § 1-2: Dronningen og Det Kongelige Hus.

Bilagstabel 3.1. Afvigelsesanalyse for indtægtsskøn

	2000						2001						Afvigelsesanalyse 2000 (Dec.-Maj)						Afvigelsesanalyse 2001 (Dec.-Maj)									
	Dec.		Maj		Maj		Dec.		Maj		Maj		Løvgivning og regler		Konjunktur årsager		Andre årsager		I alt		Løvgivning og regler		Konjunktur årsager		Andre årsager		I alt	
	Mia.kr.		Mia.kr.		Mia.kr.		Mia.kr.		Mia.kr.		Mia.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.		Mio.kr.	
<i>Persoonskatter til staten, netto</i>	80,3	80,9	75,3	81,2	81,2	81,2	0	0	626	626	626	0	0	0	1.000	4.950	0	0	0	1.000	4.950	0	0	0	1.000	4.950		
Kildeskat mv.	276,2	276,4	283,9	289,5	289,5	289,5	0	0	265	265	265	0	0	0	1.000	4.650	0	0	0	1.000	4.650	0	0	0	1.000	4.650		
Afregning til kommunerne	-195,9	-195,6	-208,6	-208,3	-208,3	-208,3	0	0	361	361	361	0	0	0	0	300	0	0	0	0	300	0	0	0	0	300		
<i>Sociale bidrag i alt</i>	71,8	72,6	75,3	75,5	75,5	75,5	0	1.370	-599	771	771	0	1.370	-599	226	-81	0	1.370	-599	226	-81	0	1.370	-599	226	-81		
Øremærkede arbejdsmarkedsbidrag	56,2	57,0	58,7	58,9	58,9	58,9	0	1.370	-543	827	827	0	1.370	-543	211	-10	0	1.370	-543	211	-10	0	1.370	-543	211	-10		
Lønsumsafgift	3,3	3,3	3,7	3,7	3,7	3,7	0	0	-3	-3	-3	0	0	-3	0	15	0	0	-3	0	15	0	0	-3	0	15		
Medlemsbidrag fra A-kasser	12,9	12,8	12,5	12,5	12,5	12,5	0	0	-81	-81	-81	0	0	-81	0	0	0	0	-81	0	0	0	0	-81	0	0		
Kompensation af arbejdsgivere for ATP	-1,2	-1,3	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	0	0	-17	-17	-17	0	0	-17	0	0	0	0	-17	0	0	0	0	-17	0	0		
Andre bidrag	0,6	0,7	1,0	1,0	1,0	1,0	0	0	45	45	45	0	0	45	0	0	0	0	45	0	0	0	0	45	0	0		
Sociale bidrag i øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
<i>Erhvervs skatter</i>	31,7	32,4	32,3	31,3	31,3	31,3	0	776	0	776	0	0	776	0	-1.025	0	0	776	0	-1.025	0	0	776	0	-1.025	0		
Selskabsskat	22,9	23,9	21,7	21,7	21,7	21,7	0	1.021	0	1.021	0	0	1.021	0	0	0	0	1.021	0	0	0	0	1.021	0	0	0		
Skat af fondes	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0	15	0	15	15	0	15	0	-30	0	0	15	0	-30	0	0	15	0	-30	0		
Kulbrinteskate, koncessioner mv.	8,6	8,3	10,2	9,2	9,2	9,2	0	-260	0	-260	-260	0	-260	0	-995	0	0	-260	0	-995	0	0	-260	0	-995	0		
<i>Moms</i>	135,6	134,2	142,4	140,2	140,2	140,2	0	-1.500	127	-1.373	-1.373	0	-1.500	127	-210	-1.990	0	-1.500	127	-210	-1.990	0	-1.500	127	-210	-1.990		
<i>Registreringsafgift</i>	14,1	14,1	12,9	12,5	12,5	12,5	0	70	-38	32	32	0	70	-38	0	580	0	70	-38	0	580	0	70	-38	0	580		
<i>Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv.</i>	20,4	20,4	21,0	21,1	21,1	21,1	0	-144	111	-34	-34	0	-144	111	-274	451	0	-144	111	-274	451	0	-144	111	-274	451		
Benzinafgift	10,2	10,1	10,5	10,3	10,3	10,3	0	-170	94	-76	-76	0	-170	94	-269	119	0	-170	94	-269	119	0	-170	94	-269	119		
Vægtafgift	6,9	6,9	7,0	7,2	7,2	7,2	0	52	-42	10	10	0	52	-42	-55	280	0	52	-42	-55	280	0	52	-42	-55	280		
Ansvarsafgift	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0	-26	1	-25	-25	0	-26	1	50	-50	0	-26	1	50	-50	0	-26	1	50	-50		
Vejafgift	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0	0	12	12	12	0	0	12	0	0	0	0	12	0	0	0	0	12	0	0		
Bøder og parkeringsafgift mv.	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	0	0	46	46	46	0	0	46	0	102	0	0	46	0	102	0	0	46	0	102		

Bilagstabel 3.1. Afgivelsesanalyse for indtægtskøn

	2000				2001				Afgivelsesanalyse 2000 (Dec.-Maj)				Afgivelsesanalyse 2001 (Dec.-Maj)			
	Dec.	Maj	Dec.	Maj	Dec.	Maj	Dec.	Maj	Lovgivning og regler	Konjunktur	Andre årsager	I alt	Lovgivning og regler	Konjunktur	Andre årsager	I alt
	-----Mio.kr.-----				-----Mio.kr.-----				-----Mio.kr.-----				-----Mio.kr.-----			
<i>Energi- og miljøafgift</i>	28,3	27,4	30,2	29,8	0	-1.005	136	0	0	-869	0	-855	0	-855	445	-411
Afgift af olieprodukter	6,9	6,6	7,5	7,1	0	-330	72	0	0	-258	0	-125	0	-125	225	-350
Afgifter af el, gas og kul mv.	12,2	11,8	13,4	13,4	0	-544	102	0	0	-442	0	-553	0	-553	528	-25
Kuldioxidafgift	4,7	4,8	4,7	4,8	0	-131	226	0	0	95	0	-177	0	-177	252	75
Miljøafgifter i øvrigt	4,4	4,2	4,6	4,5	0	0	-264	0	0	-264	0	0	0	0	-111	-111
<i>Tobak- og alkoholafgift mv.</i>	18,7	18,8	19,6	19,5	0	83	30	0	0	113	0	-481	0	-481	441	-40
Afgift af øl, vin og spiritus	4,4	4,5	4,5	4,4	0	30	7	0	0	37	0	-61	0	-61	21	-40
Tobaksafgifter	7,7	7,6	8,0	7,8	0	53	-187	0	0	-134	0	-420	0	-420	195	-225
Diverse forbrugsafgifter	4,1	4,2	4,6	4,7	0	0	87	0	0	87	0	0	0	0	100	100
Told- og EU-landbrugsafgifter	2,5	2,6	2,5	2,7	0	0	123	0	0	123	0	0	0	0	125	125
<i>Realrente- og stempelafgift</i>	24,1	22,6	20,5	12,5	0	-1.327	-176	0	0	-1.503	0	-7.900	0	-7.900	-28	-7.928
Realrenteafgift	19,0	17,7	15,0	7,1	0	-1.257	0	0	0	-1.257	0	-7.900	0	-7.900	0	-7.900
Stempelafgift	4,2	4,1	4,5	4,5	0	-70	0	0	0	-70	0	0	0	0	0	0
Gebyrer, retsafgifter mv.	0,9	0,7	1,0	0,9	0	0	-176	0	0	-176	0	0	0	0	-28	-28
<i>Skatter og sociale bidrag i alt</i>	424,9	423,5	429,3	423,6	0	-1.678	217	0	0	-1.462	0	-10.524	0	-10.524	4.768	-5.757
<i>Øvrige indtægter</i>	9,9	9,4	10,5	9,7	0	0	-506	0	0	-506	0	0	0	0	-790	-790
Salg af TeleDanmark A/S	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bidrag fra Nationalbanken (inkl. renter)	5,3	5,3	5,0	5,0	0	0	4	0	0	4	0	0	0	0	-30	-30
Øverskud fra Danmarks Hypotekbank	0,2	0,2	0,4	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-32	-32
Den sociale pensionsfond	-0,6	-0,4	0,4	0,1	0	0	172	0	0	172	0	0	0	0	-374	-374
Renter og indtægter i øvrigt	1,8	3,4	2,9	2,7	0	0	1.680	0	0	1.680	0	0	0	0	-261	-261
Generelle reserver mv.	3,3	0,9	1,7	1,6	0	0	-2.361	0	0	-2.361	0	0	0	0	-93	-93
<i>Indtægter i alt</i>	434,8	432,9	439,8	433,3	0	-1.678	-289	0	0	-1.968	0	-10.525	0	-10.525	4.213	-6.312

Bilagstabel 3.2. Revision af personskatter (dec.-maj)

Mia.kr.	2000			2001		
	I alt	Kom- mune	Stat	I alt	Kom- mune	Stat
Bundskat mv.	0,1		0,1	0,9		0,9
Lønindkomst ¹⁾	0,4		0,4	-0,3		-0,3
Overførselsindkomst	-1,0		-1,0	-0,9		-0,9
Virksomhedsnettooverskud	0,3		0,3	0,2		0,2
Kapitalindkomst	0,3		0,3	0,5		0,5
Diverse fradrag	-0,1		-0,1	0,0		0,0
Andre ændringer	0,2		0,2	1,4		1,4
Mellem og topskat mv.	0,1		0,1	0,1		0,1
Konjunktur i alt	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0
Lovgivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrig adfærd	0,7	0,3	0,4	5,2	0,3	4,9
Ændring i alt	0,7	0,3	0,4	6,2	0,3	5,9

1) Nettolønnen udgøres af bruttolønnen (inkl. B-indkomst) fratrukket arbejdsmarkedsbidrag, sociale bidrag og indbetalinger til arbejdsgiveradministrerende pensionsordninger.

Bilagstabel 3.3. Udvikling i momsgrundlaget

	Vækst 1999-2000				Vækst 2000-2001			
	Mia.kr.		Pct.		Mia.kr.		Pct.	
	Dec.	Maj	Dec.	Maj	Dec.	Maj	Dec.	Maj
Privatforbrug	11,7	6,2	4,1	2,1	11,5	8,6	3,8	2,9
Boliginvesteringer	7,7	5,2	21,1	14,2	-3,9	-2,3	-8,8	-5,6
Øvrige investeringer	3,0	4,1	8,3	11,4	2,3	1,9	5,9	4,7
Offentlige varekøb	2,5	2,4	4,5	4,4	4,6	4,1	7,9	7,1
Andet	3,3	5,6	6,2	9,6	-0,1	-0,4	-0,2	-0,6
Momsgrundlag	28,3	23,5	6,0	4,9	14,3	11,9	2,9	2,4

Budgetoversigten indeholder en aktuel status for de samlede offentlige finanser og finanspolitikken.

Budgetoversigten fokuserer desuden på statens finanser - herunder udviklingen i DAU-saldoen og statens gæld.